

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Přírodovědecká fakulta
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Studijní program: Demografie
Studijní obor: Demografie se sociální geografii



Tereza ENGLMAIEROVÁ

PERCEPCE (NE)BEZPEČÍ V BRANDÝSE NAD LABEM - STARÉ BOLESLAVI Z POHLEDU STUDENTŮ A SENIORŮ

**Perception of danger/safety in Brandýs nad Labem -
Stará Boleslav from the perspective of students and
seniors**

Bakalářská práce

Brandýs nad Labem 2016

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Jana Jíchová, Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Brandýse nad Labem 18. května 2016

.....

Tereza Englmaierová

Poděkování:

Na prvním místě bych chtěla poděkovat vedoucí mé práce RNDr. Janě Jíchové, Ph.D. za její věnovaný čas, cenné rady a připomínky. Dále bych chtěla poděkovat všem, kteří se velkou i menší měrou podíleli na získání potřebných dat k praktické části této práce. A v neposlední řadě svému příteli, rodině a přátelům, kteří mě po celou dobu studia podporovali.

Percepce (ne)bezpečí v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi z pohledu studentů a seniorů

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je zjistit, jaké jsou rozdíly ve vnímání bezpečí a nebezpečí mezi seniory a studenty bydlícími v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi. Důraz je kladen i na identifikování míst, která považují tyto skupiny za bezpečná a nebezpečná, a důvodů, která k tomuto vnímání vedou. Pro dosažení cílů bylo provedeno dotazníkové šetření mezi seniory a studenty v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi. Výsledky prokázaly, že některá místa jsou považována respondenty za rizikovější, nebo naopak bezpečnější, a že existuje i rozdíl mezi vybranými skupinami. Dále byly identifikovány důvody, které k tomuto vnímání vedou (fyzické a sociální aspekty aj.).

Klíčová slova: bezpečí, nebezpečí, senior, mládež, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav

Perception of danger/safety in Brandýs nad Labem – Stará Boleslav from the perspective of students and seniors

Abstract

The aim of the bachelor thesis is to find out what are the differences in the perception of fear among seniors and students living in the Brandys nad Labem - Stara Boleslav. Emphasis is also on identifying the places that these groups regard as safe and dangerous, and the reasons that led to this perception. For achieving the objectives was carried out a survey among seniors and students in Brandys nad Labem - Stara Boleslav. The results showed that some places are considered by respondents as more risky, or conversely safer, and that there is a difference between the selected groups. The next reasons were identified, which led to this perception (physical and social aspects, etc.).

Keywords: safety, danger, senior, student, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav

Obsah

Přehled použitých zkratk	6
Seznam obrázků	6
Seznam tabulek	6
Seznam příloh	7
1 Úvod	8
2 Vnímání bezpečí a nebezpečí	10
2.1 Individuální charakteristiky	12
2.2 Sociální a fyzické prostředí	14
2.3 Vnější faktory	15
2.4 Strach ze zločinu u seniorů a studentů	16
3 Cíle a výzkumné otázky	18
4 Metodika	21
5 Charakteristika lokality Brandýs nad Labem – Stará Boleslav	23
5.1 Kriminalita	24
6 Pocit bezpečí seniorů a studentů	28
6.1 Pocit bezpečí	28
6.2 Místa vnímaná bezpečně a nebezpečně	29
7 Závěr	47
Seznam zdrojů	49
Přílohy	58

Přehled použitých zkratk

ČSÚ Český statistický úřad

ČÚZK Český úřad zeměměřičský a katastrální

SLDB Sčítání lidí, domů a bytů

OOP Obvodní oddělení policie

MOP Místní oddělení policie

Seznam obrázků

Obr. 1: Obyvatelstvo Brandýsa nad Labem – Staré Boleslavi podle nejvyššího ukončeného vzdělání	24
Obr. 2: Míra kriminality podle OOP ve Středočeském kraji a MOP Hl. m. Prahy v letech 2013–2015	25
Obr. 3: Graf vývoje zjištěných trestných činů v OOP Brandýs nad Labem – Stará Boleslav v letech 2013–2015.....	26
Obr. 4: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vnímaná nejméně bezpečně z pohledu seniorů a mládeže	30
Obr. 5: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit nebezpečí z pohledu seniorů ve dne a v noci	32
Obr. 6: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit nebezpečí z pohledu studentů ve dne a v noci	34
Obr. 7: Autobusové nádraží Stará Boleslav	35
Obr. 8: Vlakové a autobusové nádraží v Brandýse nad Labem	35
Obr. 9: Hluchov	36
Obr. 10: Mosty.....	36
Obr. 11: Ostrůvek - starý vodojem.....	37
Obr. 12: Ubytovna na Vrábí.....	37
Obr. 13: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit bezpečí z pohledu seniorů ve dne a v noci	39

Obr. 14: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit bezpečí z pohledu studentů ve dne a v noci	41
Obr. 15: Náměstí v Brandýse nad Labem.....	42
Obr. 16: Brandýský zámek	42
Obr. 17: Panská	43
Obr. 18: Porovnání bezpečných a rizikových míst seniorů a studentů	44
Obr. 19: Respondenti se zkušeností fyzického útoku či slovního napadení	45
Obr. 20: Respondenti se zkušeností krádeže či vloupání	46

Seznam tabulek

Tab. 1: Obyvatelstvo Brandýsa nad Labem – Staré Boleslavi k 31. 12. 2014	23
Tab. 2: Míra kriminality v OOP Brandýs nad Labem – Stará Boleslav v letech 2013–2015	26
Tab. 3: Pocit bezpečí - průměrné hodnoty za vybrané skupiny, místo a denní dobu.....	29
Tab. 4: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit nebezpečí z pohledu seniorů ve dne a v noci	32
Tab. 5: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit nebezpečí z pohledu studentů ve dne a v noci	33
Tab. 6: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit bezpečí z pohledu seniorů ve dne a v noci.....	39
Tab. 7: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit bezpečí z pohledu studentů ve dne a v noci	40

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník pro mládež a seniory	58
Příloha 2: Mapa k dotazníku	64

1 Úvod

Pocit bezpečí je důležitý faktor, který byl dříve dáván do úzké souvislosti s úrovní registrované kriminality (Krucichová 2015). Postupem času se zjistilo, že silnější roli hrají kromě statistik také cílené výzkumy veřejnosti (Buriánek 2001). Pocit bezpečí tak nelze přičítat pouze evidované kriminalitě a je třeba se podívat právě i na samotný pocit bezpečí (*fear of crime*), který je ovlivňován mnoha faktory i jejich kombinací, včetně kriminality (Furstenberg 1971, Viesser, Scholte a Scheepers 2013). Strach ze zločinu jako komplexní problém se stal podle Wu a Wen (2014) sociálním problémem, který je stejně důležitý jako trestný čin sám o sobě. Jedná se o jednu z klíčových otázek v oblasti prevence městské kriminality. Tento strach může ohrožit důvěru lidí v policii a ochotu hlásit trestný čin. Intenzivnější strach může také ovlivnit běžné lidské činnosti, kvalitu života a celkovou spokojenost člověka (Wu a Wen 2014). Maslow (1943) dokonce řadí v hierarchii potřeb člověka bezpečnost a ochranu za uspokojení základních fyziologických potřeb, tedy za žízeň, hlad a teplo.

Stejně tak, jak se vyvíjí člověk v průběhu let, od dětství po stáří, dochází v průběhu lidského života i ke změnám ve zdrojích a míře strachu. Tento vývoj souvisí s nabýváním zkušeností, fyzickými dispozicemi a psychickým vývoji každého člověka (Hocking 2001 in Musil 2012). Pocit bezpečí je tedy závislý na více faktorech a ve většině případů dochází k jejich kombinovanému působení (Jíchová a Kopecká 2015).

Tato bakalářská práce se zabývá výzkumem pocitu bezpečí v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi. Ve svém výzkumu se zde zaměřuji na rozdíly ve vnímání strachu dvou různých skupin místních obyvatel - studentů a seniorů. Důraz je kladen také na identifikaci míst, která považují tyto skupiny za bezpečná a nebezpečná, a důvodů, které k tomuto vnímání vedou.

Práce je rozdělena do 7 kapitol. Teoretická část uvádí do problematiky vnímání bezpečí a nebezpečí, detailněji jsou zde rozebrány faktory, které strach ovlivňují, s důrazem na skupiny seniorů a mládeže. Navazuje kapitola představující cíle práce, výzkumné otázky a očekávání. Následující kapitoly se věnují nejprve metodám vlastního výzkumu a sběru dat a dále popisují základní charakteristiku vybrané lokality.

V empirické části jsou představeny výsledky samotného šetření. Závěrečná kapitola shrnuje nejdůležitější poznatky a vyhodnocuje výzkumné otázky.

2 Vnímání bezpečí a nebezpečí

Vnímání vlastního bezpečí představuje jeden z nejdůležitějších aspektů našich životů. Pocit bezpečí ovlivňuje náš každodenní život, působí na naši spokojenost a určuje naši kvalitu života (Jíchová a Kopecká 2015). Jelikož se jedná o subjektivní pocit vyvolaný různorodými faktory, je třeba si vymezit samotný pojem pocitu bezpečí a definovat si jednotlivé faktory, které jej ovlivňují.

Výzkumy zaměřené na pocit bezpečí sahají již do 60. let 20. století, kdy byly do národních průzkumů veřejného mínění v USA začleněny otevřené otázky týkající se veřejného vnímání kriminality (McIntyre 1967, Furstenberg 1971, Pain 2000). Podle Furstenberga (1971) se jednalo o reakci nárůstu kriminality a rasových a ekonomických konfliktů v šedesátých letech. V předchozích obdobích byla totiž věnována veřejnému mínění v oblasti kriminality a pocitu bezpečí jen malá pozornost (McIntyre 1967). Výzkum z roku 1966 provedený *Prezidentskou komisí pro kriminalitu* dospěl k pro tehdejší dobu převratným výsledkům. Byl ustaven nový pojem - ***fear of crime***¹, který byl viděn jako komplexní odpověď na otázku míry strachu občanů, a to nejen strachu ze smrti nebo zranění. Zároveň výzkum ukázal, že respondenti pociťují vyšší míru strachu zejména z cizinců. Podle komise tak docházelo ke snížení úrovně soudržnosti a vzájemné důvěry, což mohlo vést ke snižování bezpečnosti v ulicích měst (Doran a Burgess 2011).

Od 80. let se koncept strachu ze zločinu dále rozvíjí a to i z geografického pohledu. Ve výzkumech strachu ze zločinu začíná být reflektována role prostoru (Herbert 1982, Pain 2000, Wynne 2008). Častěji se objevují studie, které zkoumají vnímání bezpečí v sousedství či na konkrétních místech či typech míst (Brantingham a Brantingham 1995).

V českém prostředí se začaly formovat první studie na počátku 90. let 20. století. Reagovaly tak na nárůst počtu spáchaných trestných činů, který se odrazil ve vzrůstajícím strachu z kriminality a nízkém pocitu bezpečí českých obyvatel (Krucichová 2016). Strach z kriminality definovala např. Vykopalová (2000), vliv zdraví,

¹ Koncept ***fear of crime*** lze přeložit do českého jazyka různými výrazy. Vykopalová (2000) uvádí dva termíny, a to strach ze zločinu a strach z kriminality. Buriánek (2001) dále uvádí termín obava z kriminality. V této práci bude využit termín strach ze zločinu.

viktimizace a dalších sociálních charakteristik na pocit ohrožení kriminalitou analyzovali Pechačová a kol. (1998). Buriánek (1994, 2001) se věnoval například vývoji pocitu bezpečí či bezpečnostních rizik.

Existuje několik přístupů jak uchopit koncept strachu. Jíchová a Temelová (2011) uvádí, že koncept strachu ze zločinu klade důraz na vnímání, prožívání a rozhodování jedinců. Vykopalová (2000) dále tento koncept vysvětluje jako vnímání ohrožení osobní bezpečnosti v souvislosti s přímou i nepřímou zkušeností s viktimizací, způsobem prezentace násilí v masmédiích, charakterem lokality bydliště a subjektivitou jedinců. Koskela (1999) uvádí, že strach ze zločinu je pocit, který se vztahuje především k potenciální možnosti stát se obětí zločinu, nejen ke skutečnému pronásledování či ohrožení. Krulichová (2016) rozlišuje právě strach z kriminality a strach z viktimizace², kdy strach z viktimizace bývá často větší.

Strach ze zločinu dokáže ovlivnit činnosti a chování lidí. Příkladem může být cílené vyhnutí se některým místům budících v člověku strach, i za cenu toho, že cesta bude delší (Vykopalová 2000). Různé pociťování strachu u různých skupin obyvatel se projevuje v jejich odlišném vnímání prostředí a vznikají tak rozličná časová a prostorová omezení těchto skupin (Koskela 1999). Příkladem může být již zmíněná delší trasa nebo omezení pohybu venku po setmění (DuBow, McCabe a Kaplan 1979, Koskela 1999). Podle Whitley a Prince (2005) pociťování strachu může být dlouhodobým jevem (např. strach z vykradení domu) nebo krátkodobé či opakované v závislosti na místě, denní době či osobě. Pociťovaný strach může být ovlivněn celou řadou faktorů. Výzkum strachu se v současnosti často zaměřuje na identifikaci rizikově vnímaných míst a na analýzu důvodů, které k tomuto vnímání vedou (Koskela a Pain 2000, Jíchová a Temelová 2012b).

Faktory ovlivňující pocit bezpečí lze rozdělit podle různých hledisek. Jackson (2006) dělí faktory z psychologického pohledu na a) subjektivní vyhodnocení rizik (emoce, zkušenosti), b) stereotypické chování skupin podle rasy, třídy, věku aj. a c) ovlivnění okolím. Blobaum a Hunecke (2005) na vliv a vnímání životního prostředí, vliv architektury (stavebních prvků), vnímání osvětlení, vnímání nebezpečí (obecný strach z toho, že se stane jedinec obětí trestného činu), individuální faktory (např. pohlaví, věk) a fyzické faktory (např. přehlednost místa, existující únikové cesty). V práci je využito členění mj. podle Jíchové a Kopecké (2015), které je dělí na: individuální charakteristiky, sociální prostředí, fyzické prostředí a vnější faktory. Následující podkapitoly detailněji rozebírají zvolené kategorie. Závěrečná podkapitola je věnována

² Viktimizace je proces, ve kterém se člověk stává obětí trestného činu (SCZ.ABZ.CZ 2016).

místům, která jsou vnímána jako nebezpečná, a důvodům, které k tomuto vnímání vedou.

2.1 Individuální charakteristiky

To, jak člověk vnímá své bezpečí, je mj. závislé na individuálním a subjektivním vnímání jedince (Temelová, Čermák a Jíchová 2012). Mezi individuální charakteristiky řadíme především *pohlaví* a *věk*, které jsou zkoumány již od počátku studia pocitu bezpečí a pozornost je jim věnována dodnes (Ramsay 1989, Ferraro 1995, Pain 2000, Wynne 2008 aj.). Podle Jíchové a Temelové (2012) jsou tyto dva faktory zásadními proměnnými v pocitu bezpečí. Mezi další faktory ovlivňující pocit bezpečí patří předchozí negativní zkušenosti se zločinem, ať už osobní nebo zprostředkovaná (přes známé, členy rodiny aj.), které se věnují především mladší studie (Ferraro 1995, Temelová, Čermák a Jíchová 2012). Většina studií dokládá vyšší míru strachu po předchozí špatné zkušenosti (Skogan 1987, Valentine 1989, Ferraro 1995, Temelová, Čermák a Jíchová 2012). Existují také studie prokazující opak, ale je jich výrazně méně (např. DuBow, McCabe a Kaplan 1979). Propojení strachu s viktimizací se věnuje zejména Skogan (1987). Předchozí zkušenost může podle něj vést k bojácnějšímu chování či obranným mechanismům proti případnému ohrožení. Skogan (1987) dále diskutoval náchylnost některých skupin stát se obětí zločinu a jejich míru strachu. Roli podle něj hraje kromě předchozí zkušenosti také míra izolovanosti, zranitelnost, zdroje (finanční, informační aj.) a přístup k nim. Za citlivější skupiny jsou považovány jednak ženy (Smith 1987, Valentine 1989), ale také starší osoby (Smith 1987, Pain 1997a) a specifické skupiny obyvatel (postižení, homosexuálové, bezdomovci aj.) (Pain 1997b, Namaste 1996, Tiby 2001, Radley, Hodgetts a Cullen 2006). Na pocit bezpečí má vliv také typ zločinu. Větší strach prokázala Stanko (1995) u osob po zkušenosti s násilným trestným činem. Ženy se obávají především sexuálně motivovaných činů, kdežto muži fyzického napadení (Warr 1985, Ferraro 1995). V případě násilného trestného činu jsou oběti zejména mladí muži, kteří vykazují ve výzkumech nižší míru strachu (Skogan 1987, Pain 2001).

Mezi další individuální charakteristiky patří aktuální a dlouhodobý zdravotní stav, sebedůvěra, individuální názory a postoje, známost prostředí či sociální soudržnosti (Pain 2000, Wynne 2008, McCrea a kol. 2005, Jíchová a Kopecká 2015 aj.). V následující části se budu věnovat především věku, jako klíčovému rozdílu mezi studenty a seniory, a pohlaví, které může být důležité především ve skupině seniorů, kdy zastoupení žen v této skupině by pravděpodobně mohlo být četnější.

Pohlaví

Rozdíly mezi muži a ženami ve vnímání strachu se zabývala řada vědeckých studií (Braungart, Braungart a Hoyer 1980, Koskela 1999, Pain 2000, Jíchová a Temelová 2012a aj.). Většina výzkumů dokládá, že větší strach zpravidla pociťují ženy (Koskela 1999, Lee 2007, Wynne 2008, Jíchová a Temelová 2012b aj.). Rozdíly ve vnímání strachu jsou vysvětlovány na základě různých faktorů. Někteří výzkumníci poukazují na odlišnou fyziologickou stavbu těla mezi ženami a muži, tedy obecněji menší výškou a drobnější postavou žen (Koskela 1999, Pain 2000, Fetchenhauer a Buunk 2005). Jiní poukazují i na intenzivnější pud sebezáchovy u žen (Koskela 1999, Pain 2000). Pro pachatele pak mohou ženy představovat "snadnější kořist" (Koskela 1999, Pain 2000, Fetchenhauer a Buunk 2005). Koskela a Pain (2000) upozorňují na skutečnost, že ve společenské sféře stále dominují muži, což může ovlivnit pocit bezpečí u žen a vyvolávat u nich strach. Pain (2001) poukazuje také na to, že ženy a muži dávají strach najevo odlišnými způsoby a muži mohou také svůj strach maskovat.

Odlišné je i to, čeho se bojí muži a čeho se bojí ženy. Ženy se více bojí zločinu se sexuálním podtextem, kdežto muži loupeže či napadení (Blobaum a Hunecke 2005, Wynne 2008, Karban 2008). Pain (1997b) uvádí, že ženy se bojí více na veřejných místech, ačkoliv je větší pravděpodobnost, že se stanou obětí trestného činu se sexuálním podtextem doma. Mezi možné důvody zmiňuje, že ženy vnímají cizí muže jako nepředvídatelné a nekontrolovatelné potencionální hrozby, vlastních zkušeností či prezentace násilí a místa v médiích (Pain 1997b).

Věk

Moore a Shepherd (2007) poukázali na změnu ve výzkumech vlivu věku na pocit bezpečí. Upozorňují, že zatímco předchozí výzkumy vykazovaly vyšší míru strachu starších věkových skupin (např. DuBow, McCabe a Kaplan 1979, Cutler 1980, Braungart, Braungart a Hoyer 1980, Ramsay 1989, Tulloch 2000), nedávné studie naopak dokládají nižší míru strachu (např. Ferraro 1995, Pain 2001, Chadee a Ditton 2003). Řada studií dokládá, že přestože jsou ve skutečnosti více ohroženi mladí lidé, kteří mají díky způsobu života vyšší šanci se setkat častěji zločinem, větší strach pociťují lidé starší (Ramsay 1989, Ferraro 1995, Tulloch 2000). Ramsay (1989) jejich vyšší míru strachu vysvětluje jako uvědomění si vlastní zranitelnosti. Ferraro (1995) poukazuje na to, že staří lidé pociťují méně strachu v případech, kdy se po setmění a v centrech měst téměř nepohybují. Mladší lidé jsou pak více ohroženi z důvodu toho, že se více pohybují venku a v centrech měst, nehledě na denní dobu. Pokud konzumují alkohol, mohou se stát snadnější obětí krádeže či se setkat s dalšími lidmi vykazující díky alkoholu vyšší míru agresivity (Tulloch 2000, Vykopalová 2000).

Odlišnosti nalezneme i v tom, čeho se bojí jedinec v různém věku. Zatímco staří se bojí především urážek a přepadení, ale také vloupání či krádeže, mladí lidé se naopak obávají násilných trestných činů (muži) a sexuálních trestných činů (ženy) (Ferraro 1995, Chadee a Ditton 2003, Večerka a kol. 2007). U dívek je strach ze zločinu se sexuálním podtextem větší než u starších žen. Potenciálními pachateli, kterých se mladí bojí, bývají osoby mladšího věku. Dochází tak k situaci, kdy se mladí bojí mladých. Tento efekt je patrný zejména u mužů (Tulloch 2000).

2.2 Sociální a fyzické prostředí

Řada výzkumů se soustředí na odhalení míst, která vyvolávají v lidech různou míru strachu a také na identifikaci jejich důvodů (Brantingham a Brantingham 1995, Johnston a kol. 2000, Jíchová a Temelová 2012a, Temelová, Čermák a Jíchová 2012 aj.). Na vnímání konkrétních míst působí řada faktorů, jak těch, co se váží na fyzické prostředí (např. zanedbanost, špatné osvětlení), tak i na přítomnost specifických osob (Jíchová 2013). Fyzické a sociální prostředí jsou provázanou složkou, která ovlivňuje pocit bezpečí (Jíchová a Kopecká 2015). Sociální aspekty strach především aktivují, zatímco fyzické aspekty mohou strach umocňovat (Pain 2000). Jedním z nejvýznamnějších sociálních aspektů je přítomnost jednotlivců či skupin lidí vnímaných jako rizikové, oprávněně i neoprávněně (Pain 2000). Lidé mají obvykle tendenci pociťovat nebezpečí z pro ně neznámého či odlišného a považují to poté za nebezpečné (Sibley 1995 in Pain 2000). Může se jednat například o skupiny osob s jinou barvou pleti nebo životním stylem, rodinným stavem či sociální třídou aj. (Braungart a kol. 1980, Ramsay 1989, Wynne 2008). Především v multikulturních zemích (např. USA) vyvolávají pocit nebezpečí příslušníci etnických menšin, zejména Hispánci a černoši (Smith 1984, Pain 2001). V českém prostředí mohou být takto vnímáni Romové (Jíchová a Temelová 2012a, b). Vyšší míru strachu mohou také vyvolávat osoby žijící na ulici, přestože výzkumy ukazují, že tito lidé sami pociťují značnou míru nebezpečí a jsou i ohroženi (Pain 2000). Mezi osoby vyvolávající pocit nebezpečí patří také party mládeže (Gordon a Riger 1989) nebo lidé pod vlivem drog či alkoholu (Cozens a kol. 2003, Jíchová a Temelová 2012a, b). Mezi fyzické i sociální faktory lze zařadit nežádoucí chování uživatelů daného prostoru, například odpadky nebo nepořádek (Valentine 1990, Koskela 1999).

Pro pocit bezpečí je důležitý i fyzický charakter míst. Za typická místa budící pocit nebezpečí z fyzického pohledu jsou označována místa opuštěná, zanedbaná nebo nepřehledná. Nejčastěji se mezi ně řadí parky, nádraží, podchody, okolí nočních podniků a heren aj (Gordon a Riger 1989, Koskela a Pain 2000, Pain 2001, Jíchová a Temelová

2012a). Například Koskela a Pain (2000) dělí riziková místa do dvou skupin podle jejich otevřenosti (tunely, parky, podchody aj.) a zalidněnosti (okolí heren a nočních podniků, nádraží, nákupní centra aj.). Jak místa otevřená, tak i místa zalidněná mohou vzbuzovat strach i bezpečí (Newman 1972, Gordon a Riger 1989, Koskela a Pain 2000). Koskela a Pain (2000) uvádějí, že na otevřených a opuštěných místech je pocit nebezpečí vyvolán absencí ostatních lidí. Z výzkumu Koskely a Pain (2000) dále vyplynulo, že vliv hraje také osvětlení, kde strach vyvolávalo jak špatné osvětlení (špatný přehled o lokalitě), tak i velmi dobré osvětlení (možnost sledování).

Důležitý prvek představuje i vegetace, Michael, Hull a Zahm (2001) tvrdí, že brání výhledu do prostoru a může usnadnit trestnou činnost. Vegetace podle nich vytváří potenciální místa, kde se útočník může schovat a překvapit tak svoji oběť. Tato místa pak vzbuzují strach z potenciálního nebezpečí (Fisher a Nasar 1992, Troy a Grove 2008). Bezpečnosti na nádražích a ve veřejné dopravě se věnovali Cozens a kol. (2003). Autoři upozorňují, že předem definovaný vzorec chování (např. nástupní čas) je usnadněním pro potenciální pachatele. Dochází k vytváření shluků lidí, snadnější možnosti vyhlédnutí si oběti a využití nepozornosti potenciální oběti, která se soustředí na nástup. Cozens a kol. (2003) dále dokládají, že lidé čekající na otevřeném místě, jako je nádraží nebo parkoviště, se často obávají, že jsou sledováni, a to i přes to, že vědí, že místo je hlídáno kamerovým systémem.

Významně se zde také projevuje vliv vlastností daného místa (přehlednost, fyzický stav aj.), denní doba nebo image místa ale i vliv osobnosti každého člověka (Jíchová 2013). Například Koskela (1999) zavádí termín „sociální noc“ („*social night*“) pro situaci, kdy v jejím výzkumu z Helsinek ženy vnímaly letní a zimní večery stejně nebezpečně. Ve výzkumu se ukázalo, že navzdory menšímu množství světla v zimě, které se pojilo s obavami o útočnících skrytých ve tmě, se ženy obdobně obávaly v létě, kdy se v parcích a lesích pohybovalo obecně více mužů. Výsledky potvrzuje i Pain (2000), která se domnívá, že nejde přímo o strach z konkrétních míst, ale spíše o strach žen z mužů. Z tohoto příkladu je patrné, že se faktory ovlivňující pocit bezpečí často prolínají. Shrnují to i Jíchová a Kopecká (2015, s. 28): „Pocit bezpečí je ovlivněn komplexním působením faktorů, přičemž jejich důležitost a váha se u každého jedince může lišit“. Noc se liší v závislosti na zeměpisné šířce a ročním období. Koskela (1999) proto upozorňuje na sociální konstrukci strachu ze zločinu v noci.

2.3 Vnější faktory

Mezi vnější faktory ovlivňující pocit bezpečí je řazen především vliv médií. Přestože policejní a soudní statistiky předkládají seznamy registrované trestné činnosti,

populace dává povětšinou přednost masmédiím (Vykopalová 2000). Podle Vykopalové (2000) lze prezentaci násilí masmédií považovat za účelovou, skandalizující a mnohdy zavádějící a tedy neodpovídající reálné skutečnosti. Dochází tak často k zvýšení pocitu strachu v posluchačích (Vykopalová 2000, Innes 2004). Pro staré lidi navíc mohou být média častým prostředkem ke kontaktu s okolním světem a to kvůli jejich sociální izolaci a menší pohyblivosti (Yin 1980, Pain 1997a).

Sampson (2006) říká, že na vnímání nebezpečí daného místa má vliv také dění v jeho nejbližším okolí. Znakem ohroženosti je především znalost a známost místa (Stanko 1995, Pain 1997b, Day, Stump a Carreon 2003). Lidé mají tendenci vnímat město, ve kterém žijí, za bezpečnější než jiná města a stejně tak i lokalitu, ve které žijí, za bezpečnější než jiné části města (Mattson a Rentgert 1995). Naopak Rentgert a Pelfrey (1997) dokládají opačný jev, místa pro respondenty (studenty) známá se jevila jako více nebezpečná. Tento paradox popisují např. Valentine (1989), Gardner (1990) nebo Pain (2001). Některá místa vzbuzují strach jen proto, že mají špatnou pověst a to pak ovlivňuje, kterým místům se lidé vyhýbají (Valentine 1989, Gardner 1990). Nejčastějším důvodem bývá doslechnutí se o fyzickém útoku v daném místě nebo jen špatné reputaci bez konkrétního důvodu (Pain 2001).

Johnston a kol. (2000) upozorňují také na odlišnosti ve vnímání strachu mezi různými městskými lokalitami, např. vnitřní města jsou považována za rizikovější prostředí než suburbia. Centra měst jsou spojována s vyšší mírou sociálních problémů, zvýšené kriminality (např. kapesní krádeže) a tím spojené s nižším pocitem bezpečí (Johnston a kol. 2000).

Soukromý prostor je často označován za bezpečnější, ale v některých případech jej můžeme označit za nebezpečnější než veřejný (Jíchová 2013). Ženy, které se stanou obětí trestných činů jako je znásilnění či domácí násilí, se stávají obětí v domácím, popř. známém prostředí. Paradoxně se tyto ženy přesto bojí více ve veřejném prostoru (Pain 1997b).

2.4 Strach ze zločinu u seniorů a studentů

Senioři a studenti se liší nejen věkem, ale i trávením dne, zájmy, životním stylem, patrně i zdravotním stavem, zkušenostmi apod. Studenti mají většinou velmi aktivní sociální život, velkou část svého volného času tráví se svými vrstevníky. Chodí se bavit, navštěvují hospody, bary, kluby a jiné kulturní akce (Tulloch 2000, Pain 2000, Wynne 2008). Mladí lidé jsou většinou viděni jako pachatelé zločinů spíše než oběti (Tulloch 2000). Důvodem je častější pohyb v centrech měst, a to i večer, v noci či o víkendech (Tulloch 2000, Vykopalová 2000, Wynne 2008). Mladí lidé se takto dostanou snadněji

do styku s lidmi pod vlivem alkoholu nebo drog, mohou se dostat do konfliktu s lidmi vykazující agresivitu či být sami pod vlivem omamných látek nebo agresorem (Tulloch 2000). Studenti nemívají vysoký příjem, a proto většinou cestují v nočních hodinách hromadnou dopravou, kde se mohou stát snadným cílem, především pokud jsou pod vlivem omamných látek (Goodey 1997). V českém prostředí se problematice mládeže věnuje například Spilková a Dzúrová (2012), které říkají, že vlivem uvolněného životního stylu a toleranci společnosti mají i čeští studenti přístup k alkoholu, cigaretám a nelegálním drogám (např. marihuana). Na rizikové chování má vliv nejen rodina, ale i škola a komunita, ve které se student pohybuje (Kázmér a kol. 2014).

Skupina seniorů je heterogenní skupinou, jelikož stárnutí je individuální proces. Senior je člověk ve vyšším věku, přičemž se předpokládá, že s rostoucím věkem se zhoršuje jeho zdraví. Od toho se pak odvíjí zda člověk pracuje na plný úvazek, částečný nebo jen pobírá důchod (Brennerová 2010). Senioři se často spíše zdržují ve svých domovech a nejsou tak vystaveni většímu nebezpečí (Tulloch 2000, Vykopalová 2000, Wynne 2008). Přestože senioři mají nižší riziko viktimizace, projevují vyšší míru strachu, a to především ženy (Pain 1997b, Ferraro a LaGrange 1988). Obavy žen ve starším věku jsou obavami převážně z fyzického napadení, často související s majetkovou trestnou činností nebo s bezpečností domova (Smith 1987). Muži se obávají také fyzické trestné činnosti a trestných činů s následkem smrti (Brugge 2006). Tyto obavy u seniorů odráží jejich vnímání toho, že nejsou schopni odražení případného útoku (Smith 1987). Pocit zranitelnosti u starších lidí obvykle pochází z jejich vnímání bezpečnosti uvnitř jejich domova (Brugge 2006). Často se pak i bojí chodit ven sami, kdy venku očekávají nebezpečnou společnost (např. skupiny mladých lidí) (Podnieks 1992, Tulloch 2000).

3 Cíle a výzkumné otázky

Cílem této práce je zjistit, jaké jsou rozdíly ve vnímání pocitu strachu mezi seniory a studenty bydlícími v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi. Důraz je kladen i na identifikování míst, která považují tyto skupiny za bezpečná a nebezpečná, a důvodů, která k tomuto vnímání vedou.

Výzkumné otázky a očekávání jsou následující:

Jak bezpečně se senioři a studenti cítí v Brandýse n/L - Staré Boleslavi?

Rozdílnost ve výzkumech, která věková skupina obyvatel se bojí více, existuje nejen v zahraničních studiích, které byly zmíněny výše, ale i v českých. Například Večerka a kol. (2007) říkají, že u starších lidí nalezneme nižší pocit bezpečí než u mladších. Naopak Jíchová a Temelová (2012a) ukázaly, že mladší i starší věkové skupiny se bojí méně než ostatní věkové skupiny. Očekávám, že rozdíl ve vnímání strachu mezi skupinami seniorů a mládeže bude patrný i v tomto výzkumu.

Většina výzkumů strachu ze zločinu předkládá vyšší míru strachu u žen než u mužů (Ramsay 1989, Ferraro 1995, Pain 2000 aj.). Očekávám tedy, že se tento trend potvrdí i v mém výzkumu a budou zde odlišnosti i uvnitř skupin, zejména závislé na pohlaví respondenta/respondentky.

Výzkumy dále ukázaly, že vnímání nebezpečí se liší v závislosti na denní době, proto očekávám podobný trend. Podle průzkumu INESAN (2013), provedený v České republice, se v noci necítilo bezpečně o desetinásobek více respondentů než přes den. V noci se také prohluboval rozdíl mezi ženami a muži v pocitu bezpečí, a stejně tak i u věkových skupin. Přes den se cítily všechny věkové skupiny téměř stejně bezpečně, zatímco v noci bylo zaznamenáno patrné snížení ve věkové skupině nad 50 let. Z výzkumu Tullocha (2000) vyplynulo, že v místě svého bydliště se cítí obyvatelé bezpečně, přestože tato lokalita nemusí být zcela bezpečná. Ve dne zde respondenti nepociťovali téměř žádný strach, v noci byl zaznamenán nepatrný nárůst. Očekávám podobný trend ve vnímání strachu během denní doby i v mém šetření.

Liší se místa vnímaná jako bezpečná/nebezpečná z pohledu seniorů a mládeže? Která to jsou?

Buriánek (2001) říká, že každý člověk je expertem na riziko. Každý člověk, který se pohybuje delší dobu v jednom městě, začne postupně různé části města vnímat jako různě bezpečné či nebezpečné (Pačka 2011). „Subjektivně rovněž určí lokalitu nebo lokality, ve kterých je více obezřetný z hlediska své bezpečnosti (to se může projevovat mnoha způsoby: nepohybuje se zde bez zbraně, bez přítele; nepohybuje se zde v noci; vyhýbá se této lokalitě, atd.) (...)“ (Pačka 2011, s. 19).

Pain (1997b) říká, že strach starších lidí může být považován za bezpředmětný v případech, kdy se senioři zdržují převážně nebo stále ve svém domě či bytě. Potencionální ohrožení se tímto faktem snižuje. Zdrojem informací se pro tyto lidi stávají především média (Yin 1980). Lidé se často místům, kde se bojí, vyhýbají. Člověk cíleně vyhledává místa, kde se cítí bezpečně a vyhýbá se nejistému a obávanému prostředí (např. nepořádek, neosvětlenost, špatný rozhled, přítomnost rizikových skupin obyvatelstva aj.) (Pain 2000, Wynne 2008, Štefánek 2011). Podle Pain (2000) se senioři obávají v přelidněných místech.

Předpokládám, že obě skupiny se, obdobně jako ve zmíněných výzkumech, nebudou cítit bezpečně především v opuštěných a tmavých místech města (např. parky, alej - *Panská, Ostrůvek, Hluchov*). Zároveň bude strach budit okolí ubytoven (např. *Na Vrábí*) z důvodů osob, které zde bydlí a pohybují se okolo. V případě seniorů očekávám, že vyšší míru strachu budou vykazovat přelidněná místa (např. náměstí). Naopak bezpečí budou senioři pociťovat na osvětlených a čistých místech, místech hlídaných kamerovým systémem (např. ulice *Pražská*) a v bezprostředním okolí bydliště, popř. přímo doma. Naproti tomu očekávám, že studenti budou pociťovat bezpečí ve společnosti a v zalidněných místech.

Jaké důvody ovlivňují vnímání míst jako riziková? Liší se mezi vybranými skupinami?

Podle většiny výzkumu nelze říci, že existuje pouze jeden důvod k označení místa za rizikové nebo bezpečné. Jedná se o kombinaci různých důvodů, kde jeden může převažovat (Buriánek 1994, Pain 2000, Jíchová a Temelová 2012b, Viesser, Scholte a Scheepers 2013, Bittnerová 2014 aj.). U starších lidí převažují faktory týkající se zdraví (pohybová aktivita, nemoc), předchozí zkušenost a přítomnost většího počtu lidí či skupiny obyvatelstva (Večerka a kol. 2007, Wynne 2008 aj.). Podle Buriánka (1994) pociťují vyšší míru strachu starší lidé ze skupin mladistvých. Tulloch (2000)

poukazuje na paradox, kdy se mladí lidé také bojí mladých lidí. Jedná se o mladé lidi pod vlivem alkoholu nebo drog.

Obavy žen ve starším věku jsou obavami převážně z fyzického napadení (Smith 1987), muži se obávají také fyzické trestné činnosti a trestných činů s následkem smrti (Brugge 2006). Naproti tomu mladé ženy se obávají především sexuálně motivovaných trestných činů (Ferraro 1995, Pain 2000), kdežto muži loupeže a napadení (Bobaum a Hunecke 2005, Wynne 2008).

Velký počet výzkumů poukazuje na vliv předchozí špatné zkušenosti se zločinem, ať už se jedná o vlastní zkušenost nebo zprostředkovanou od blízké osoby (Valentine 1989, Ferraro 1995, Temelová, Čermák a Jíchová 2012 aj.).

Místa s koncentrací negativně vnímaných vlivů, bývají lidmi vnímána jako riziková (Ferraro 1995). Mezi tyto jevy patří fyzické prostředí (např. otevřenost, vegetace), sociální prostředí (např. přítomnost skupin obyvatel) a individuální faktory (např. věk, pohlaví) (Pain 2000, Wynne 2008).

Očekávám, že dojde především ke kombinacím důvodů vnímání strachu respondenty. Projeví se zde vliv pohlaví a předchozí zkušenosti (především špatné reputace). U starších věkových skupin očekávám vyšší míru obav ze sociálních aspektů (obavy v přelidněných místech, ze skupin mladých lidí). U studentů očekávám patrný vliv špatné reputace, strach ze skupin lidí pod vlivem drog nebo alkoholu a nepřehlednost (např. hustá vegetace, neosvětlenost) a opuštěnost místa.

4 Metodika

K získání informací pro vyhodnocení výzkumných otázek a cíle práce bylo využito dotazníkového šetření realizovaného mezi studenty středních škol a seniory bydlícími v Brandýse nad Labem - Staré Boleslavi. Do dotazníkového šetření byli zahrnuti pouze respondenti s obvyklým místem pobytu v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi. Podle ČSÚ (2013) jsou obvykle bydlící osoby daného místa definovány délkou jejich pobytu v tomto místě. Jedná se o dva případy možnosti splnění této podmínky. V prvním případě zde osoba nepřetržitě pobývá minimálně 12 měsíců před referenčním datem. V druhém případě se dotyčná osoba přistěhovala během těchto 12 měsíců s úmyslem zůstat zde nejméně rok. Pro tento výzkum bylo kritérium zvoleno pouze podle první možnosti a to z důvodu, aby bylo zaručeno, že respondent bude dostatečně znát zkoumanou lokalitu. Šetření proběhlo v termínu d 19. 3. do 2. 4. 2016.

V případě studentů bylo dotazníkové šetření realizováno prostřednictvím středních škol, které jsou v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi tři - všeobecné gymnázium, střední odborná škola a učiliště a střední zemědělská škola. Šetření proběhlo na všech třech školách, aby respondenti byli různého zaměření. Dotazníky byly rozdány ve třídách 3. - 4. ročníku. V případě seniorů byla zvolena metoda na principu sněhové koule, kdy prvotními respondenty byli zvoleni mí prarodiče (2 ženy, 2 muži). Senioři byli vymezeni věkovou hranicí 65+ let. Tento postup zadávání byl zvolen z několika důvodů. Senioři se obvykle více zdržují ve svých domovech a bylo by obtížné je kontaktovat na ulici. Důvěru je u nich také snadnější si získat v případě, pokud vás doporučí někdo, koho znají. Nevýhodou může být pravděpodobnost, kdy nalezneme seniory podobných zájmů, v tomto případě se jedná zejména o spolužáky, kolegy, sousedy a známé z volnočasových aktivit.

Celkem dotazník vyplnilo 26 seniorů (57,7 % žen, 42,3 % mužů) a 57 studentů (54,4 % žen, 45,6 % mužů). Na učilišti odpovědělo 13 žáků, na gymnáziu 25 žáků a na odborné střední škole 19 žáků. Průměrný věk seniorů byl 73 let a studentů 18,3 let.

Dotazník byl rozdělen do několika částí. V úvodu byli respondenti seznámeni s účelem šetření, následoval samotný dotazník čítající 15 otázek a otázky na osobní údaje. Na začátku byly umístěny tři otázky na pocit bezpečí v Česku, Brandýse n/L – St. Boleslavi a v místě bydliště. V tomto případě bylo využito deseti stupňových škál. Další

otázky se týkaly míst, kde se cítí respondenti bezpečně a nebezpečně a jejich zdůvodnění, kam by nikdy nešli a proč a zda a s kým se po setmění pohybují venku. Celkem bylo využito dvou uzavřených otázek a čtyř otevřených. U otázek zjišťujících místa vnímaná jako bezpečná a nebezpečná bylo využito také mapy, kdy respondenti tato místa do mapy sami vyznačovali (příloha 2). Poté se otázky zaměřily na zjišťování, zda se respondenti setkali s fyzickým napadením nebo verbálním útokem, ať už přímo nebo zprostředkovaně, a zda se stali sami nebo jejich blízcí obětí krádeže či vloupání. Poslední dvě uzavřené otázky se dotazovaly na médii zprostředkované informace o kriminalitě. V části identifikačních údajů byl zjišťován věk respondentů, pohlaví, ekonomická aktivita, rodinný stav, nejvyšší dokončené vzdělání a oblast Brandýsa n/L – St. Boleslavi, kde respondent bydlí, jak dlouho v Brandýse n/L – St. Boleslavi bydlí a v kolikačlenné domácnosti. Druhá mapa, která byla použita v dotazníku, byla určena právě k identifikaci lokality bydliště respondenta. Jako podkladová mapa byla použita v obou případech mapa ZM 10 (ČÚZK). Dotazník je v příloze 1. K statistickému vyhodnocení byl využit software IBM SPSS Statistics 20.

5 Charakteristika lokality Brandýs nad Labem – Stará Boleslav

Brandýs nad Labem – Stará Boleslav je město s dlouhou historií a od roku 1960, kdy bylo spojeno, i s nejdelším názvem v Česku. Město se rozkládá po obou březích řeky Labe ve Středočeském kraji, v blízkosti pražské aglomerace, a je přirozeným regionálním centrem Polabí s pověřením výkonu státní správy pro oblast okresu Praha – východ (Brandýs nad Labem – Stará Boleslav 2015). Celkový počet obyvatel je 18 011³ (ČSÚ 2015), tabulka 1 pak ukazuje rozložení obyvatelstva podle věku. Obrázek 1 prezentuje strukturu obyvatelstva podle nejvyššího ukončeného vzdělání. Třetina obyvatel Brandýsa nad Labem – Staré Boleslavi má úplné střední vzdělání s maturitou, 30 % obyvatel má střední vzdělání bez maturity, přes 15 % je vysokoškolsky vzdělaných a se základním vzděláním (včetně nedokončených) a bez vzdělání je pouze 0,4 % obyvatelstva.

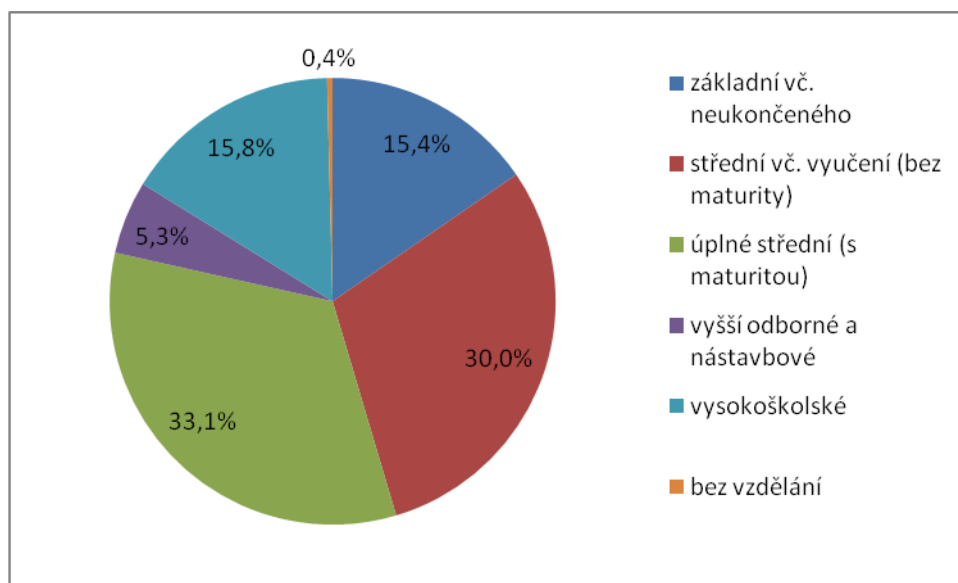
Tab. 1: Obyvatelstvo Brandýsa nad Labem – Staré Boleslavi k 31. 12. 2014

Počet obyvatel				
	Počet bydlících obyvatel k 31. 12. 2014	Počet obyvatel ve věku		
		0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let
Celkem	18011	2 966	12 121	2 924
Muži	8856	1 561	6 073	1 222
Ženy	9155	1 405	6 048	1 702

Zdroj: ČSÚ (2015), vlastní úpravy

³ Údaj k 31. 12. 2014.

Obr. 1: Obyvatelstvo Brandýsa nad Labem – Staré Boleslavi podle nejvyššího ukončeného vzdělání



Zdroj: ČSÚ (2015), vlastní úpravy

Poznámka: Počítáno z obyvatel starších 15 let.

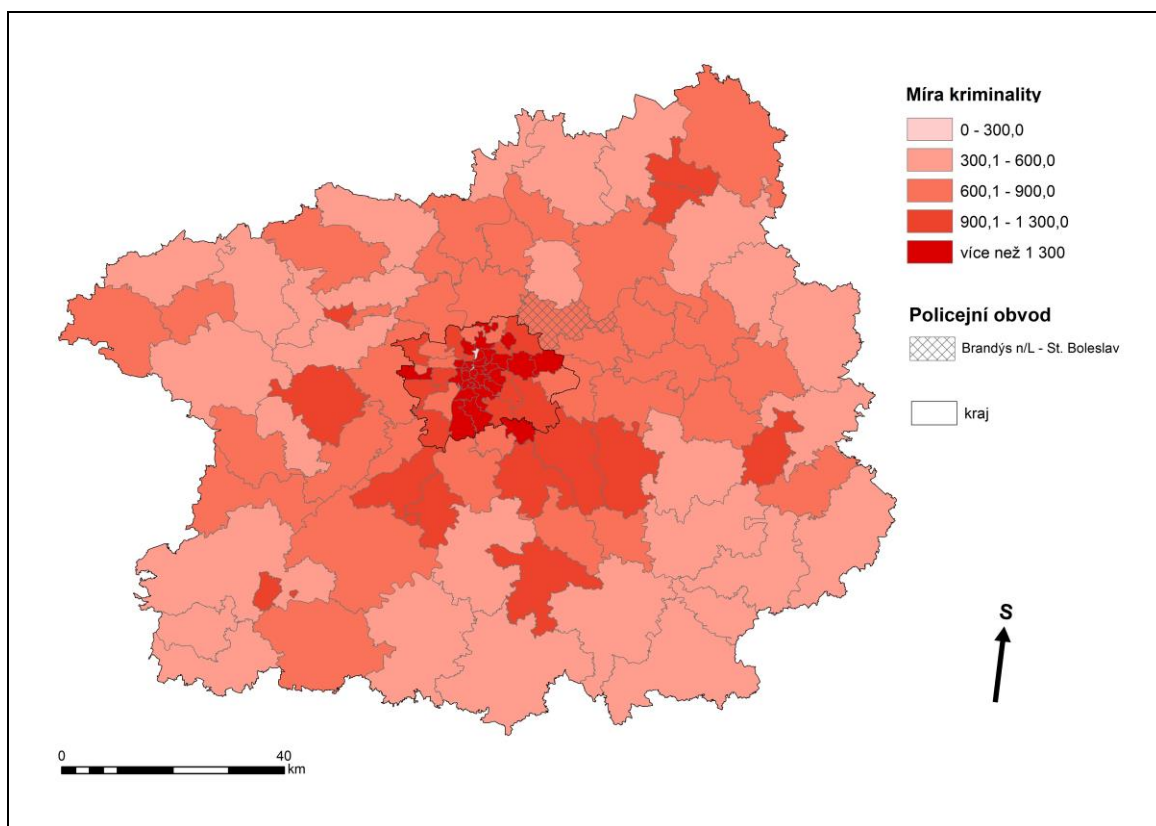
5.1 Kriminalita

Kriminalita je součástí lidstva od počátku dějin. Lidé se s ní setkávají téměř každý den, přestože velkou měrou jen zprostředkovaně (např. médii). Ovlivnění nastává v momentě vzniku pocitů strachu o svoji bezpečnost nebo bezpečnost někoho blízkého (Andráško 2007).

Srovnání úrovně kriminality v rámci Středočeského kraje a Hlavního města Prahy ukazuje mapa na obrázku 2, která zachycuje míry kriminality⁴ pro jednotlivé policejní obvody v letech 2013 – 2015. Míra kriminality pro obvod Brandýs nad Labem – Stará Boleslav činí 842,5 pro toto tříleté období. Tato hodnota se pohybuje mezi vyššími i v rámci celé České republiky. Nejvyšší míru kriminality zaznamenáváme u Prahy. Vysoké hodnoty míry kriminality jsou patrné v jejím okolí. V rámci Středočeského kraje odpovídají zjištěné hodnoty podílu trestných činů průměrným hodnotám.

⁴ Počet registrovaných trestných činů za zvolené období, přepočtený na 10 000 obyvatel.

Obr. 2: Míra kriminality podle OOP ve Středočeském kraji a MOP Hl. m. Prahy v letech 2013–2015



Zdroj: Otevřená společnost, o.p.s. (2015), vlastní úpravy

V obvodním oddělení policie (dále OOP) Brandýs nad Labem – Stará Boleslav bylo v rozmezí let 2013-2015 celkem zjištěno 2 255 trestných činů, z toho bylo 1 056 objasněno (47 %) (Otevřená společnost, o.p.s. 2015⁵). Tabulka 2 ukazuje míru kriminality za toto období pro vybrané činy, obrázek 3 pak vývoj těchto trestných činů v čase.

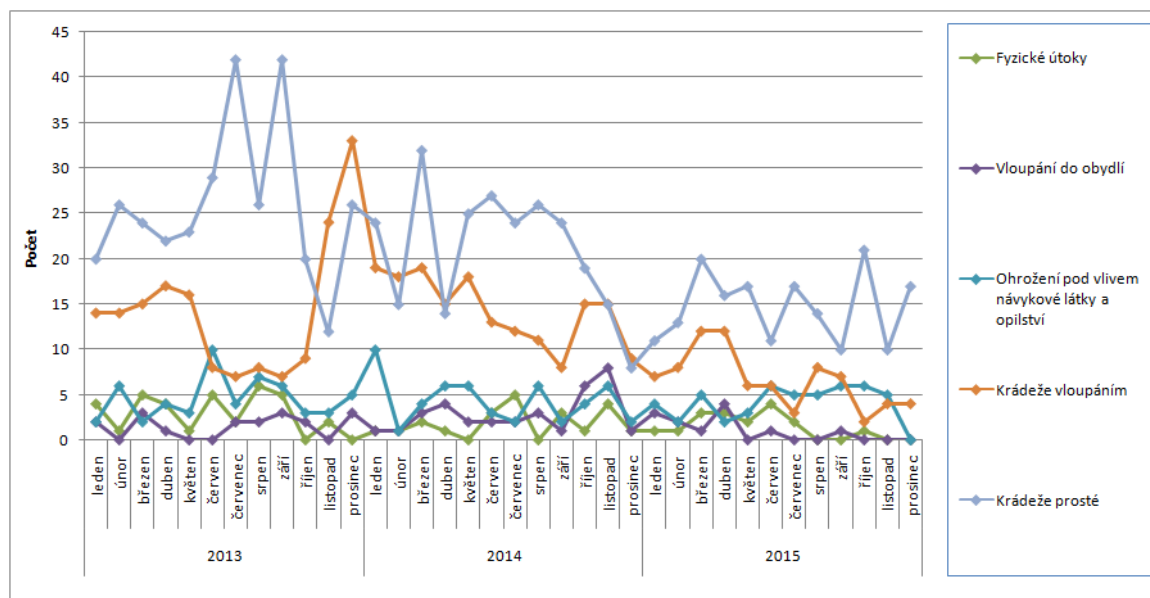
⁵ Tato aplikace představuje veřejnosti data o trestné činnosti publikované Policií ČR.

Tab. 2: Míra kriminality v OOP Brandýs nad Labem – Stará Boleslav v letech 2013–2015

	Míra kriminality
Vraždy	0,7
Znásilnění	0,4
Fyzické útoky	25,8
Vloupání do obydlí	23,9
Ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství	58,3
Krádeže vloupáním	158,0
Krádeže prosté	277,2
Nebezpečné pronásledování	3,0

Zdroj: Otevřená společnost, o.p.s. (2015), vlastní úpravy

Obr. 3: Graf vývoje zjištěných trestných činů v OOP Brandýs nad Labem – Stará Boleslav v letech 2013–2015



Zdroj: Otevřená společnost, o.p.s. (2015), vlastní úpravy

Poznámka: Zobrazeny jen trestné činy s mírou kriminality větší než 10 za hodnocené období.

Na celém území byly v posledních dvou letech zaznamenány pouze dvě vraždy, jedna vražda motivovaná osobními vztahy a druhá spadající do kategorie nezjištěno. Objasněny byly oba dva případy. Dále se zde vyskytl jeden zaznamenaný případ

znásilnění a to v květnu 2015. Tento čin byl také objasněn. Fyzické útoky se pohybují v rozmezí 0 - 5 zaznamenaných činů za měsíc po celé dvouleté období s mírou 25,8. Vyřešení těchto případů je vysoké (80 %). Vloupání do obydlí se také pohybuje v nižších měsíčních hodnotách (0-10 zaznamenaných případů, míra 23,9). Tato křivka jeví sezónní charakter, kdy mírné zvýšení případů lze zaznamenat v letních měsících. To potvrzuje i Koníček (2013), podle kterého jsou letní měsíce nejrizikovějším obdobím roku z hlediska vloupání do obydlí. Občané v tuto dobu bývají na dovolené a nechávají svá obydlí opuštěná a často nehlídaná. Efekt sezónnosti v zimních měsících zde není tak výrazný, jelikož se na zájmovém území nevyskytuje větší počet objektů druhého bydlení. Objasnění těchto případů je velmi malé, pouze 13 %. Ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství se pohybuje průměrně necelých 5 případů za měsíc a vyřešeny byly za sledované období všechny zjištěné případy. Nejvíce zaznamenaných trestných činů tvoří krádeže a po vloupání do obydlí dosahují nejnižších procent objasnění. Míry kriminality jsou v tomto případě 158 pro krádeže vloupáním a 277,2 u krádeží prostých. Mezi krádeže vloupáním řadíme krádeže vloupáním do obchodů, restauračních zařízení, výkladních skříní, škol, bytů a rodinných domů, ubytovacích objektů aj. Krádeže prosté se řadí mezi pouliční kriminalitu. Nejčastěji zahrnují krádeže aut, věci z aut, jízdních kol, ale také kapesní krádeže (Špačková 2010). Obě křivky krádeží mají klesající tendenci a nejvyšší hodnotu míry.

6 Pocit bezpečí seniorů a studentů

V této kapitole se budu věnovat již samotným výsledkům dotazníkového šetření. Kapitulu jsem rozdělila na dvě části. V první z nich budou představeny odpovědi na otázky týkající se obecně pocitů bezpečí a ve druhé odpovědi na otázky směřující na místa, kde se respondenti cítí (ne)bezpečně a důvody tohoto vnímání.

6.1 Pocit bezpečí

První oblastí, která byla v dotazníku zjišťována, byl pocit bezpečí na třech úrovních - Česko, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav a okolí. Rozdíly byly zjišťovány odděleně ve dne a v noci. Z odpovědí vyplynulo, že se obecně respondenti cítí nejbezpečněji ve dne v místě svého bydliště (průměr za všechny kategorie 8,6) a ve dne v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi (průměr za všechny kategorie 8,5). Nejméně bezpečně se obecně respondenti cítí v noci v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi (průměr za všechny kategorie 5,5). Z šetření dále vyplynulo, že v Česku se cítí respondenti spíše bezpečně. Průměr odpovědí byl 7,1.

V tabulce 3 zobrazující průměrné hodnocení pocitu bezpečí respondenty je patrné, že senioři se cítí o něco více bezpečně než studenti, a to ve všech úrovních. Největší rozdíl byl zjištěn v případě Česka (1,1) a Brandýsa nad Labem – Staré Boleslavi v noci (1,4). Senioři se celkově cítí méně bezpečně než seniorky. To může být způsobené tím, že se více pohybují venku (mimo svůj domov). Celkem 61,5 % seniorů odpovědělo na otázku, zda chodí po setmění ven záporně. Z žen takto odpovědělo 86,7 %. Osmdesát procent seniorů se po setmění pohybuje venku převážně s doprovodem. Jako důvod svého pohybu senioři nejčastěji uváděli venčení psů, kulturní a společenské akce (návštěva divadel, koncertů, rodiny a přátel) a návštěvu restauračních zařízení (hospody). Naproti tomu u mládeže byl zaznamenán opačný jev. Mladé ženy pociťovaly v průměru větší míru pocitu nebezpečí a to znatelně především v nočních hodinách. Téměř 79 % mladých lidí odpovědělo, že po setmění se venku obvykle pohybují. Zajímavé je, že téměř 60 %, pokud jdou ven, se pohybuje s doprovodem. Takto vysoké procento lze vysvětlit důvody, proč se mladí pohybují po setmění venku. Přes 90 % mladých respondentů uvedlo jako důvod schůzku s přáteli

s cílem navštívit bar, diskotéku, hospodu nebo kamaráda. Častou odpovědí mladých mužů bylo také doprovod dívky domů.

Tab. 3: Pocit bezpečí - průměrné hodnoty za vybrané skupiny, místo a denní dobu

		Česko	Brandýs n/L-St. Boleslav		Bydliště	
			den	noc	den	noc
Senioři	muži	7	7,5	5,3	8,3	6,0
	ženy	7,7	9,0	6,3	9,3	7,3
	celkem	7,4	8,4	5,8	8,9	6,7
Mládež	muži	8	9	6,8	8,6	8
	ženy	6,3	8,3	4,4	8	6,6
	celkem	6,9	8,5	5,2	8,2	7,1

Zdroj: vlastní šetření

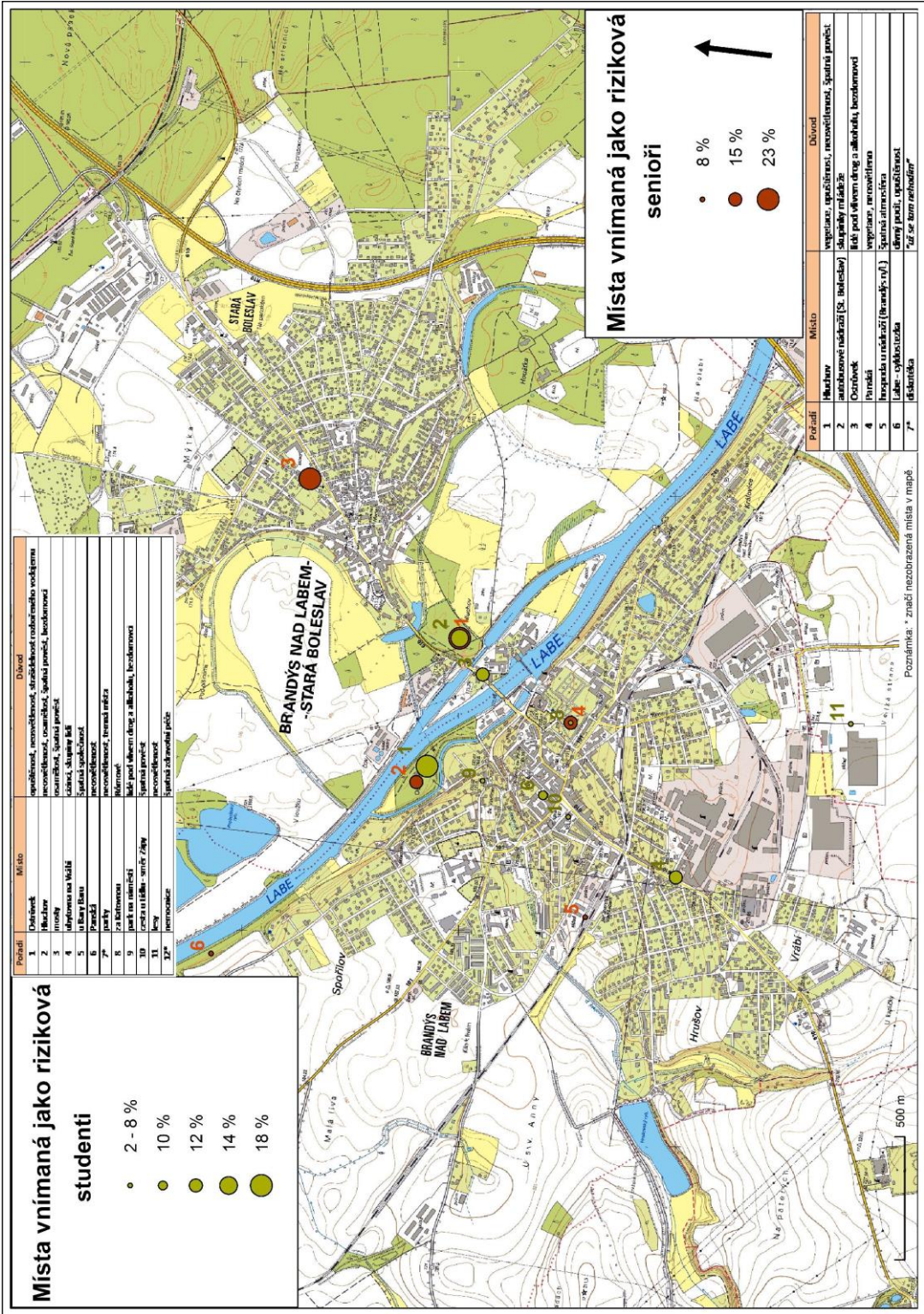
Poznámka: Škála 1 - 10 (1 = vůbec se necítím bezpečně, 10 = cítím se zcela bezpečně).

Poznámka² : Počítáno z 26 odpovědí seniorů a 57 studentů.

6.2 Místa vnímaná bezpečně a nebezpečně

V další části dotazníku jsem se zaměřila na zjištění míst, kde se studenti a senioři cítí a necítí bezpečně a jaké důvody je k tomu vedou. Na otázku, zda existují nějaká místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi, kam by nikdy nešli, odpověděla kladně polovina seniorů (z žen uvedlo 60 %, z mužů 36 %) a 85 % studentů (z žen uvedlo 93 %, z mužů 77 %). Pokud respondenti uvedli, že taková místa existují, měli odpovědět na otázku, která to jsou a proč. Celkem senioři označili 7 míst a studenti 12 míst (viz. mapa na obrázku 4). Senioři nejčastěji zmiňovali Hluchov (les) a autobusové nádraží ve Staré Boleslavi (obojí zejména v noci), dále následoval Ostrůvek a Panská (parky). V případě studentů byl nejčastěji zmiňovaný Ostrůvek, z toho čtyřikrát jmenován starý vodojem na Ostrůvku, dále Hluchov (především v noci), mosty (v noci) a ubytovna na Vrábí.

Obr. 4: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vnímaná nejméně bezpečně z pohledu seniorů a mládeže



Zdroj: vlastní šetření

Poznámka: Počítáno z 13 odpovědí seniorů a 49 studentů.

Následné otázky se dotazovaly na místa, kde se respondenti cítí a necítí bezpečně, zda se tak cítí v noci či ve dne a důvod jejich strachu. Celkem odpovědělo na otázku, kde se necítí bezpečně, 96 % seniorů a 91 % studentů. Označeno bylo 11 různých míst seniory a 18 míst studenty. Nejčastěji uváděná místa u seniorů byla autobusové a vlakové nádraží, Hluchov a obecně, kde se pohybuje více lidí. Studenti zmiňovali nejčastěji autobusové a vlakové nádraží v Brandýse n/L, Houšťku (les), Hluchov a Ostrůvek. Na otázku, kde se naopak cítí bezpečně, odpovědělo celkem 92 % seniorů a 89 % studentů. Senioři označili 6 různých míst a studenti 13. Nejčastěji jmenovaná místa seniorů bylo doma, také u známých a ve společnosti, dále pak na náměstí a v okolí Brandýského zámku. Studenti nejčastěji zmiňovali, že se cítí bezpečně ve společnosti, z konkrétních míst jmenovali okolí Brandýského zámku, náměstí v Brandýse n/L i St. Boleslavi, obchody aj. Jmenovaná místa se z velké části shodují s místy uváděnými v předchozí otázce a jsou dále podrobněji popsána.

Místa vzbuzující pocit nebezpečí

Nejčastěji zmiňovaná místa seniorů i studentů se nacházela ve vnitřní části města. Tabulky 4 a 5 ukazují místa řazená podle míry strachu, kdy v pořadí první místo bylo uvedeno nejvíce krát. Tabulky zahrnují pouze místa, která označili nejméně dva respondenti. Mapy na obrázcích 5 a 6 zobrazují tyto místa v mapě.

Místa, která senioři i studenti označili, budila pocit nebezpečí především v noci. Nejvíce obávanou oblastí u seniorů autobusové nádraží ve Staré Boleslavi (označeno 20 % seniorů; obrázek 7) následované vlakovým a autobusovým nádražím v Brandýse n/L (17 %) (obrázek 8). Jako důvod strachu uváděli respondenti skupinky mládeže (agresivní, pod vlivem omamných látek, nevychovaní, pokřikující aj.). Třetím nejobávanějším místem byl Hluchov (obrázek 9). Toto místo označilo 13 % respondentů, kteří jako důvod obav uvedli neosvětlenost a špatnou pověst (strach z přepadení). 10 % respondentů napsalo, že se necítí bezpečně v davu lidí. Důvodem byly obavy z kapesní krádeže. Ženy nejčastěji uváděly autobusové nádraží ve Staré Boleslavi (34 %), Hluchov, Ostrůvek (po 20 %) a dav lidí (18 %). Muži zas vlakové a autobusové nádraží v Brandýse nad Labem (67 %), autobusové nádraží ve Staré Boleslavi (45 %), Hluchov a dav lidí (po 34 %).

Tab. 4: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit nebezpečí z pohledu seniorů ve dne a v noci

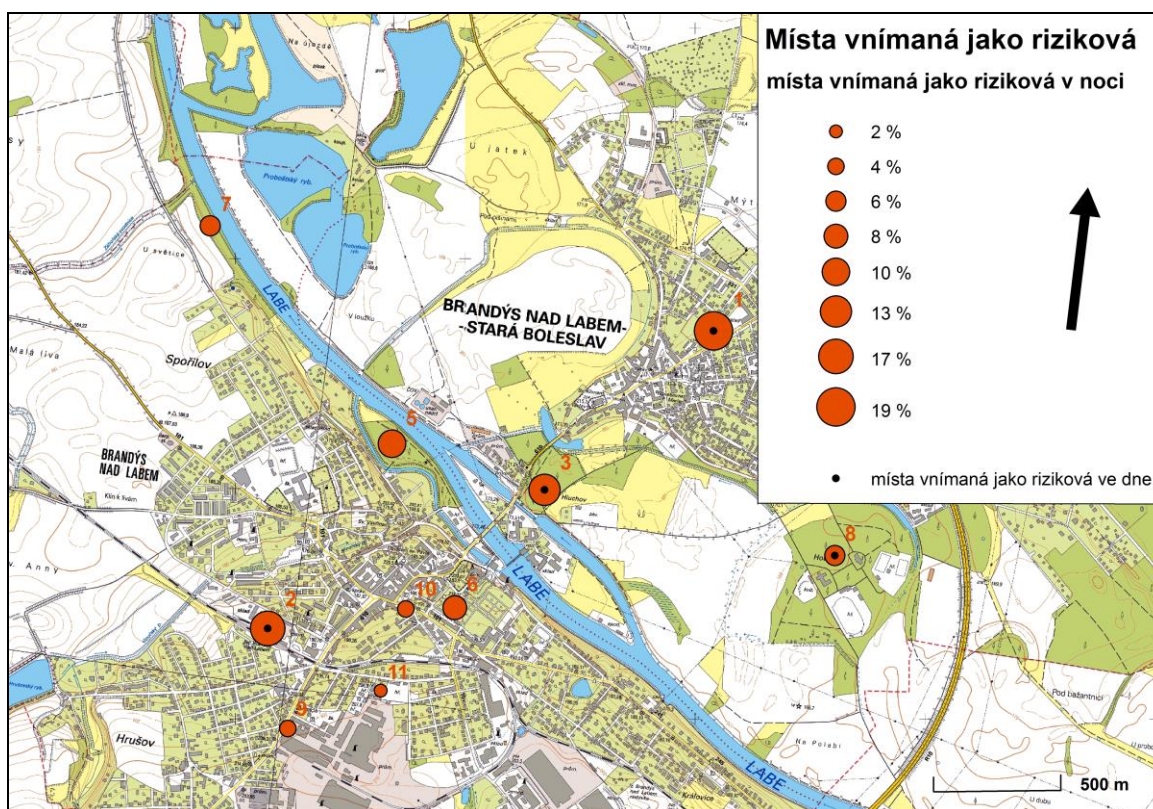
Pořadí	Místo	Důvod	Den	Noc
1	autobusové nádraží (St. Boleslav)	agresivní mládež	x	x
2	vlakové a autobusové nádraží (Brandýs n/L)	skupiny mládeže (kouří, křičí, jezdí na prknech)	x	x
3	Hluchov	neosvětlenost, špatná pověst	x	x
4*	dav lidí	kapesní krádeže	x	x
5	Ostrůvek	skupiny lidí pod vlivem omamných látek		x
6	Panská	skupiny lidí pod vlivem omamných látek		x
7	Labe - cyklostezka	divný pocit, opuštěnost		x
8	Houšťka	špatná pověst, obava z přepadení, neosvětlenost	x	x
9	ubytovna na Vrábí	skupiny lidí , agresivní lidé		x
10	restaurace Koruna	agresivní a opilí lidé		x
11	ubytovna BSS	agresivní lidé		x

Zdroj: vlastní šetření

Poznámka: Počítáno z 25 odpovědí seniorů.

Poznámka²: Místo označené hvězdičkou není zobrazené v mapě na obrázku 5.

Obr. 5: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit nebezpečí z pohledu seniorů ve dne a v noci



Zdroj: vlastní šetření

Poznámka: Počítáno z 25 odpovědí seniorů.

Studenti nejčastěji jmenovali vlakové a autobusové nádraží v Brandýse n/L (30 %) a uváděli stejné důvody jako senioři (skupinky mládeže, lidé pod vlivem omamných látek aj.). Druhými nejčastějšími byly mosty (obrázek 10). Jedná se několik mostů napojených na sebe v celkové délce necelého jednoho kilometru spojující v minulosti samostatná města Brandýs nad Labem a Starou Boleslav. Mosty prochází oblastí mezi Hluchovem (přírodní památka lužní les a jeho okolí) a Ostrůvkem (park), což je neobydlená oblast. Oblast, protékají ramena řeky Labe. Přestože v nedávné době bylo na mostech instalováno nové osvětlení, byl jako jeden z důvodů strachu uváděn právě nedostatek osvětlení. Dalšími důvody byl špatný pocit, špatná pověst a strach z přepadení. Mosty uvedlo 22 % studentů, z toho 70 % dívek. Třetí nejčastější místo, které studenti uváděli, byla Houšťka (17 %). V Houšťce se nachází letní kino, atletický stadion, in-line stezka, tenisové kurty a starý rozbořený bývalý lázeňský dům. Lázeňský dům byl jedním z důvodů vyšší míry strachu, především jelikož se zde schází skupinky mládeže, které budí obavy. Dalšími důvody byla nevzhlednost budovy a strach procházet lesem. 16 % studentů uvedlo jako místo, kde se necítí bezpečně Ostrůvek. Někteří specifikovali nevzhlednou chátrající budovu (bývalý vodojem - obrázek 11). Důvodem strachu byla nedostatečná či žádná osvětlenost a skupinky mládeže zdržující se především u starého vodojemu. Ženy nejčastěji uváděli mosty (36 %), Ostrůvek (22 %), Houšťku (21 %) a park a ubytovnu na Vrábí (po 12 %) (obrázek 12). Muži nejčastěji uváděli vlakové a autobusové nádraží v Brandýse nad Labem (47 %), dále Ostrůvek (13 %) a klec u horního Penny (12 %).

Tab. 5: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit nebezpečí z pohledu studentů ve dne a v noci

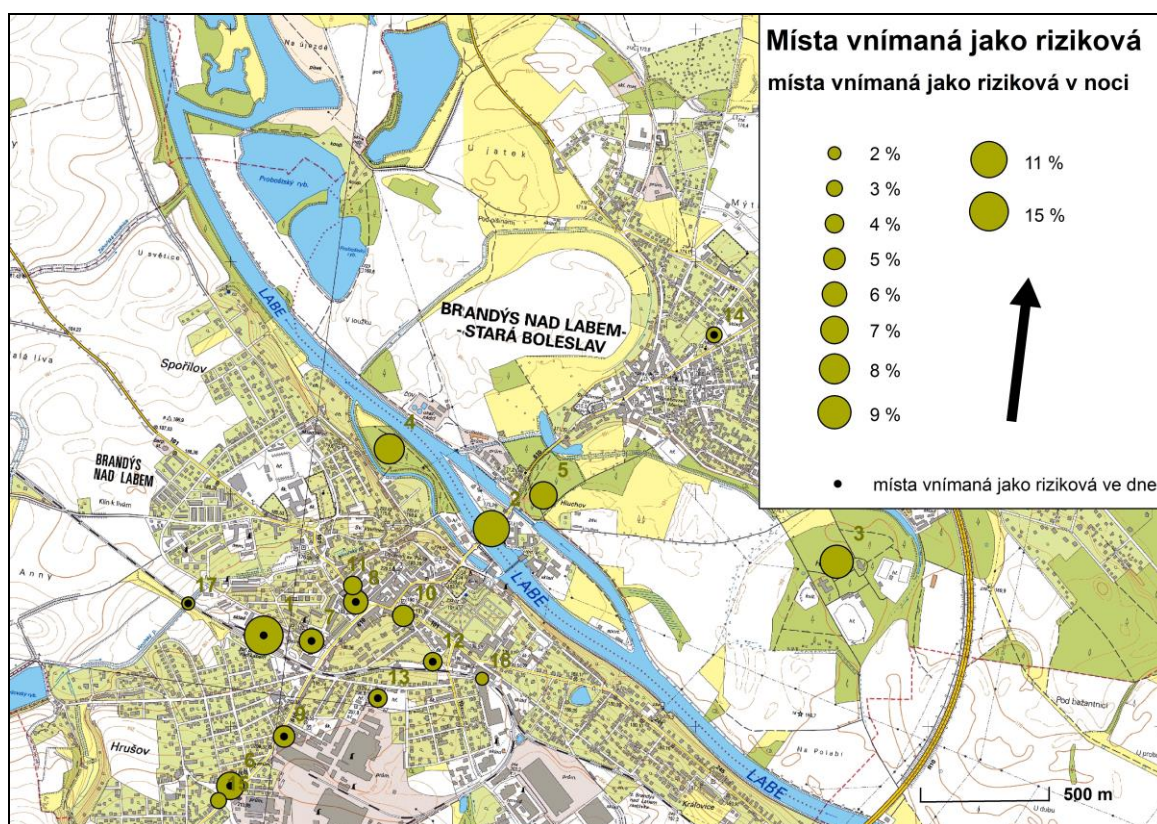
Pořadí	Místo	Důvod	Den	Noc
1	vlakové a autobusové nádraží (Brandýs n/L)	"divní" lidé, lidé pod vlivem omamných látek	x	x
2	mosty	špatná pověst, nepříjemný pocit, strach z přepadení		x
3	Houšťka	skupinky mládeže, neosvětlené, rozpadlé a nevzhledné staré lázně		x
4	Ostrůvek	tmavé, neosvětlené, skupinky mládeže		x
5	Hluchov	neosvětlenost, špatná pověst, působí děsivě, vegetace, bezdomovci		x
6	park na Vrábí	cizinci, agresivní lidé, neosvětlené	x	x
7	klec u horního Penny	lidé pod vlivem omamných látek	x	x
8	náměstí (Brandýs n/L)	Rómové, bezdomovci, opilí lidé	x	x
9	ubytovna na Vrábí	opilí a agresivní lidé, cizinci	x	x
10	restaurace Koruna	opilí lidé, cizinci		x
11	u Bary Baru	špatná společnost, opilí lidé		x
12	budova za Zastávkou	lidé pod vlivem omamných látek, opuštěnost, nevzhledné, odpadky	x	x
13	ubytovna BSS	cizinci, podnapilí lidé	x	x
14	autobusové nádraží (St. Boleslav)	špatná pověst, "divní" lidé	x	x
15	hospoda Admirál	opilí lidé		x
16*	parky	lidé pod vlivem omamných látek		x
17	průchod pod mostem v sídlišti	odpadky, osamocené místo, nevzhledné místo	x	x
18	cesta podél kolejí u Sokolovny	osamocené místo, blízkost kolejí		x

Zdroj: vlastní šetření

Poznámka: Počítáno z 52 odpovědí studentů.

Poznámka²: Místo označené hvězdičkou není zobrazené v mapě na obrázku 6.

Obr. 6: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit nebezpečí z pohledu studentů ve dne a v noci



Zdroj: vlastní šetření

Poznámka: Počítáno z 52 odpovědí studentů.

Obr. 7: Autobusové nádraží Stará Boleslav



Zdroj: vlastní fotografie

Obr. 8: Vlakové a autobusové nádraží v Brandýse nad Labem



Zdroj: vlastní fotografie

Obr. 9: Hlučov



Zdroj: vlastní fotografie

Obr. 10: Mosty



Zdroj: vlastní fotografie

Obr. 11: Ostrůvek - starý vodojem



Zdroj: vlastní fotografie

Obr. 12: Ubytovna na Vrábí



Zdroj: vlastní fotografie

Z rizikově vnímaných míst měli respondenti vybrat to, které na ně působí nejméně bezpečně a uvést, co by změnili, aby se zde cítili bezpečněji. Nejčastěji uváděné místo seniory bylo autobusové nádraží ve Staré Boleslavi, dále vlakové a autobusové nádraží v Brandýse nad Labem a dav lidí. Ve všech třech případech by senioři v těchto místech posílili hlídky policie. Studenti uvedli, že zvýšené hlídky policie by pomohli v místech vlakového a autobusového nádraží v Brandýse nad Labem a v okolí ubytoven. Na Ostrůvek by studenti přidali více osvětlení.

Místa vzbuzující pocit bezpečí

Míst, kde se respondenti cítí bezpečně bylo celkově méně než míst, kde se necítí bezpečně. Tato místa se nacházejí stejně jako místa vzbuzující vyšší míru strachu převážně ve vnitřní části města. Tabulky 6 a 7 ukazují místa řazená podle míry bezpečí, kdy v pořadí první místo bylo uvedeno nejvíce krát. Tabulky zahrnují pouze místa, která označili nejméně dva respondenti. Mapy na obrázcích 13 a 14 zobrazují tyto místa v mapě.

Téměř 3/4 míst, která senioři a studenti označili, byly považovány za bezpečné ve dne i v noci. Nejčastěji zmiňovaným bezpečným místem pro seniory byl domov. Toto místo uvedlo 72 % respondentů. Další místo bylo u známých na návštěvě (36 % seniorů). V obou jmenovaných byl zaznamenán důvod neosamělosti a pocitu pohody. Třetím místem, které senioři nejčastěji zmiňovali, bylo Brandýské náměstí (obrázek 15), kde se cítí bezpečně díky dobrému osvětlení a kamerovému systému. Uvedlo jej 32 % seniorů. Na téměř všech místech, která senioři uvedli, se cítí bezpečně ve dne i v noci. Výjimku tvoří Brandýský zámek a jeho okolí (obrázek 16), kde nebyla zaznamenána žádná odpověď, kdy by se senioři cítili na tomto místě bezpečně v noci. Ženy nejčastěji uváděly odpovědi doma (72 %), náměstí (43 %) a Brandýský zámek a okolí (36 %). Muži nejčastěji doma (100 %), ve společnosti a u známých (po 50 %) a na náměstí (20 %).

Tab. 6: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit bezpečí z pohledu seniorů ve dne a v noci

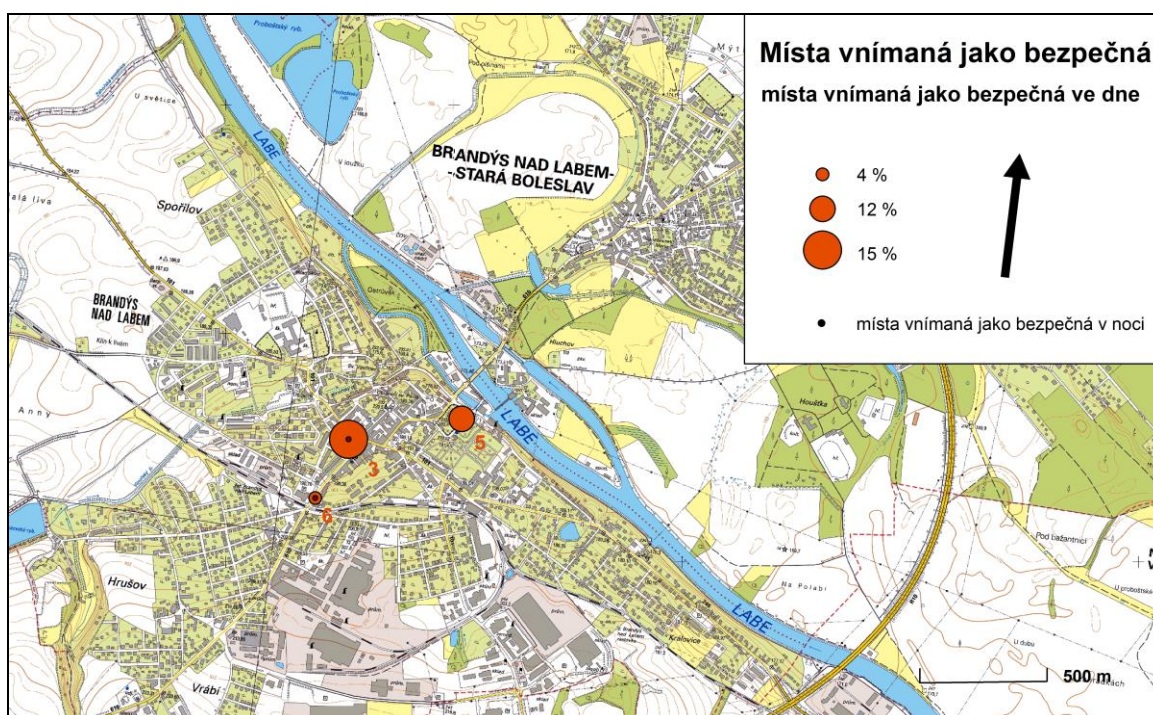
Pořadí	Místo	Důvod	Den	Noc
1*	doma	"je mi tu dobře", neosamělost, láska k domovu	x	x
2*	ve společnosti	neosamělost	x	x
3	náměstí (Brandýs n/L)	kamerový systém, osvětlení	x	x
4*	u známých	"je mi tam dobře"	x	x
5	Brandýský zámek a okolí	hezké a čisté prostředí	x	
6	ulice Pražská	osvětlení, kamerový systém, pohyb lidí	x	x

Zdroj: vlastní šetření

Poznámka: Počítáno z 24 odpovědí seniorů.

Poznámka²: Místo označené hvězdičkou není zobrazené v mapě na obrázku 13.

Obr. 13: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit bezpečí z pohledu seniorů ve dne a v noci



Zdroj: vlastní šetření

Poznámka: Počítáno z 24 odpovědí seniorů.

Studenti nejčastěji jmenovali, že se cítí bezpečně ve společnosti, a to jak ve dne, tak i v noci, odpověď uvedlo 37 % studentů. Dále studenti označili náměstí v Brandýse

nad Labem (25 %), Brandýský zámek a jeho okolí (23 %) a obecně obchody (21 %). Důvody, které studenti uvedli v případě náměstí, byly rušnost, přehlednost, prostornost a blízkost městské policejní stanice. Nedávno obnovené bezprostřední okolí zámku bylo uváděno z důvodu právě hezkého a čistého prostředí. Stejně jako v případě náměstí byla důvodem pocitu bezpečí v obchodech přítomnost lidí. Dívky nejčastěji uváděly, že se cítí bezpečně ve společnosti (36 % z nich). Dále u Brandýského zámku (32 %) a v obchodech (21 %). Chlapci stejně jako dívky nejčastěji uváděli ve společnosti (39 %), dále na náměstí v Brandýse n/L (35 %) a na náměstí ve Staré Boleslavi (26 %). V odpovědích studentů se vyskytla také odpověď doma, jako v případě seniorů, avšak toto místo uvedlo pouze 5 % respondentů (z žen 7 %, z mužů 17 %).

Tab. 7: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit bezpečí z pohledu studentů ve dne a v noci

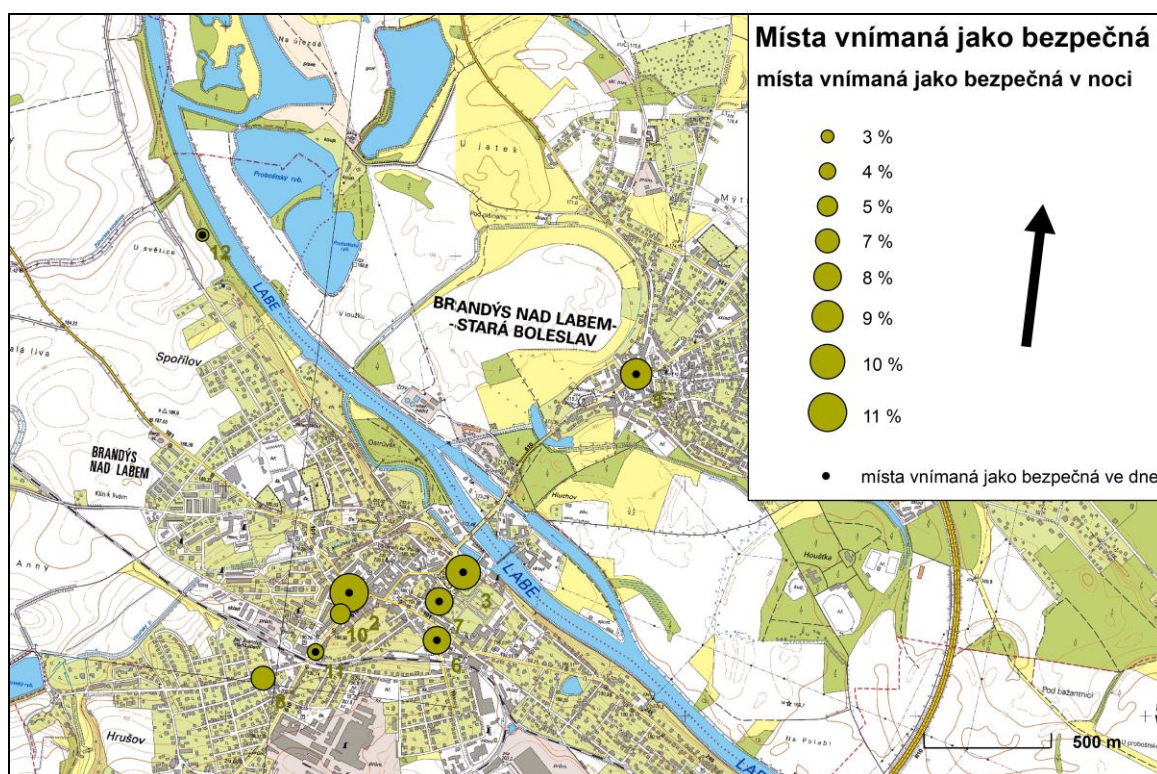
Pořadí	Místo	Důvod	Den	Noc
1*	ve společnosti	bezpečno	x	x
2	náměstí (Brandýs n/L)	další lidé, dobrý rozhled, blízkost policie, prostorné	x	x
3	Brandýský zámek a okolí	hezké a čisté prostředí	x	x
4*	obchody	pohyb lidí, bezpečno	x	
5	náměstí (St. Boleslav)	prostorné, osvětlení	x	x
6	okolí 3. ZŠ	osvětlení, přehlednost	x	x
7	Panská	pohyb lidí, upravené a čisté prostředí, nejsou tam "divní" lidé	x	x
8	restaurace Adria	společnost, známost prostředí		x
9*	doma	bezpečno	x	x
10	Sambo bar	společnost		x
11	ulice Pražská	pohyb lidí, čisté zrekonstruované prostředí	x	x
12	Labe - cyklostezka	nejsou tam "divní" lidé, hezké prostředí	x	x
13*	škola	bezpečno	x	

Zdroj: vlastní šetření

Poznámka: Počítáno z 51 odpovědí studentů.

Poznámka²: Místo označené hvězdičkou není zobrazené v mapě na obrázku 14.

Obr. 14: Místa v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi vzbuzující pocit bezpečí z pohledu studentů ve dne a v noci



Zdroj: vlastní šetření

Poznámka: Počítáno z 51 odpovědí studentů.

Obr. 15: Náměstí v Brandýse nad Labem



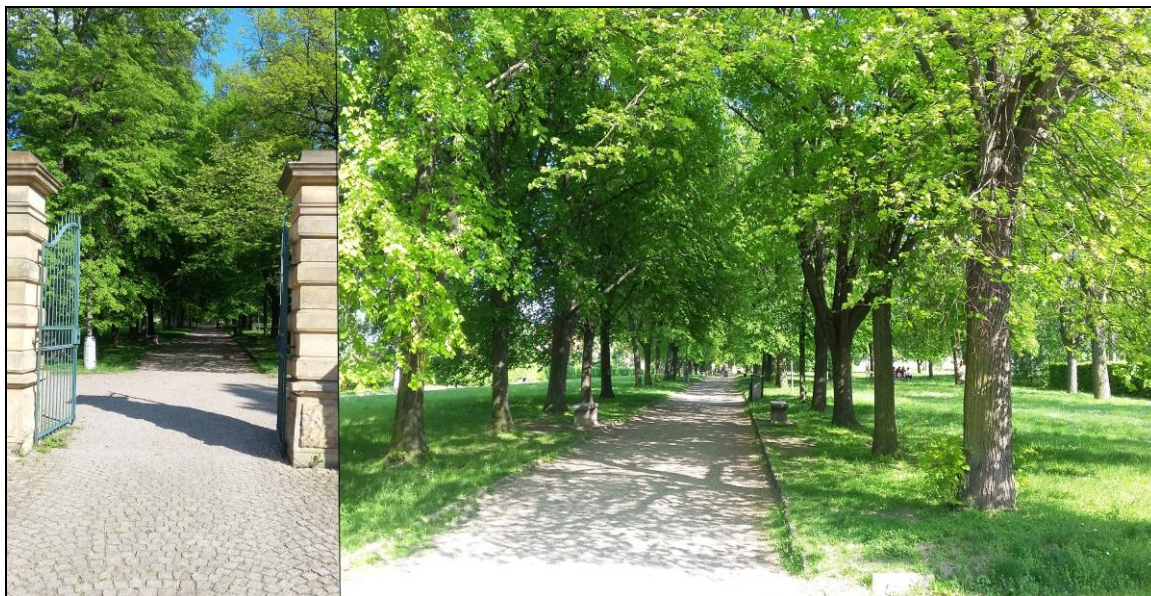
Zdroj: vlastní fotografie

Obr. 16: Brandýský zámek



Zdroj: vlastní fotografie

Obr. 17: Panská

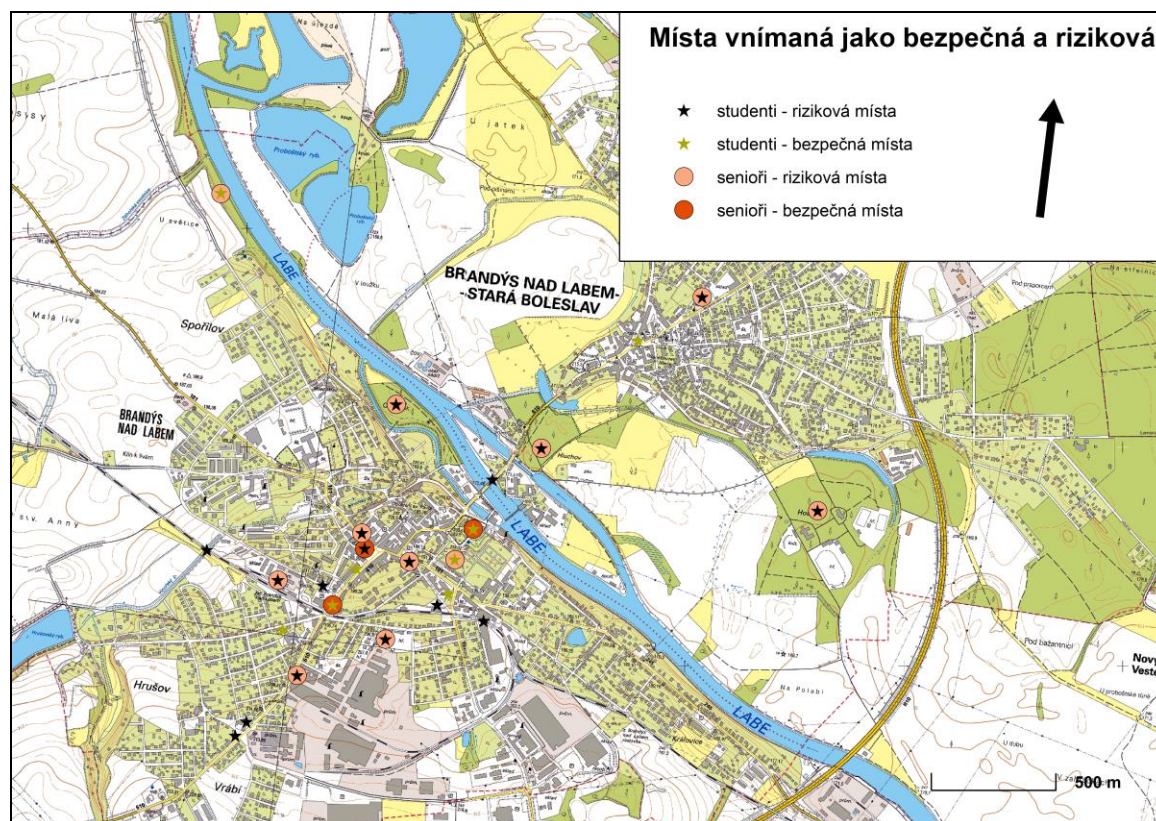


Zdroj: vlastní fotografie

Porovnání názorů seniorů a studentů

Nejobávanějšími místy mezi porovnávanými skupinami byla vlakové a autobusové nádraží v Brandýse n/L, autobusové nádraží ve Staré Boleslavi, parky a lesy (Hluchov, Ostrůvek, Houšťka) a okolí ubytoven (na Vrábí, BSS). Důvodem bylo jak fyzické prostředí (např. neosvětlenost, temná zákoutí, vegetace), tak i sociální aspekty (přítomnost skupin vnímaných jako rizikové). V některých případech hrála roli i pověst daného místa, například Hluchov. Místa vnímanými jako bezpečné se porovnávané skupiny tolik nelišily. Nejčastěji seniory uváděným místem bylo doma, které uvedli také studenti, avšak v menší míře. Shoda nastala v případě náměstí v Brandýse n/L, Brandýského zámku a jeho okolí, Pražské ulice a obecně míst, kde je více známých lidí pohromadě. Důvody byly velmi podobné, jednalo se zejména o hezké, čisté a dobře osvětlené prostředí a kamerový systém. Mapa na obrázku 18 zobrazuje srovnání těchto míst.

Obr. 18: Porovnání bezpečných a rizikových míst seniorů a studentů

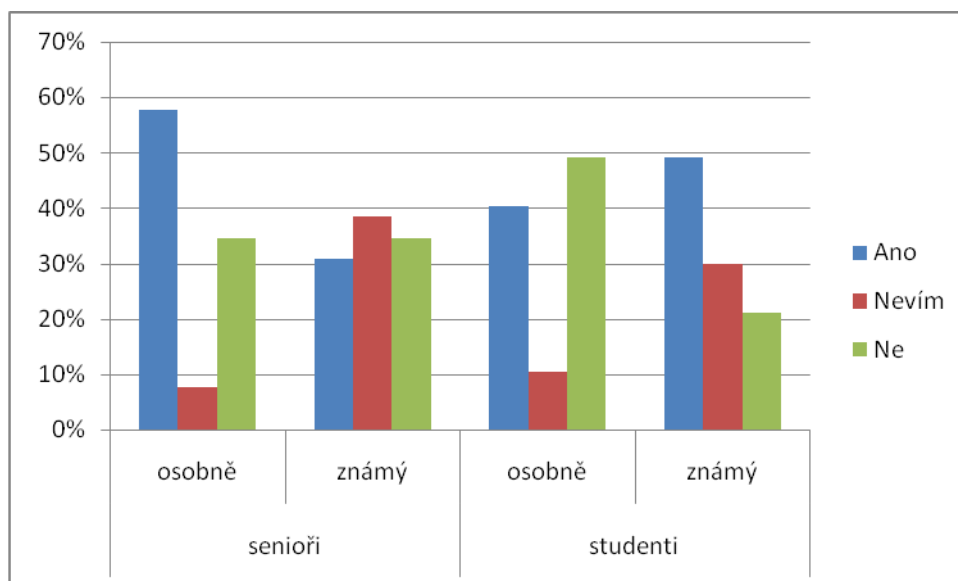


Zdroj: vlastní šetření

Předchozí zkušenost se zločinem a získávání informací o kriminalitě prostřednictvím médií

Na otázku zda se setkali v posledních 2 letech respondenti s fyzickým napadením či slovním útokem odpovědělo ano, já 58 % (z žen 54 %, z mužů 64 %) seniorů a 40 % studentů (z žen 19 %, z mužů 61 %) a ano, někdo známý 31 % (z žen 34 %, z mužů 27 %) seniorů a 49 % studentů (z žen 48 %, z mužů 50 %) (obrázek 19). Nejčastějšími byly v případě seniorů slovní útoky a to jak na ulici, tak i v hromadné dopravě. V případě studentů se jednalo především o hádky a rvačky v barech, nočních klubech, benzínce a zastávkách hromadné dopravy (včetně nádraží).

Obr. 19: Respondenti se zkušeností fyzického útoku či slovního napadení

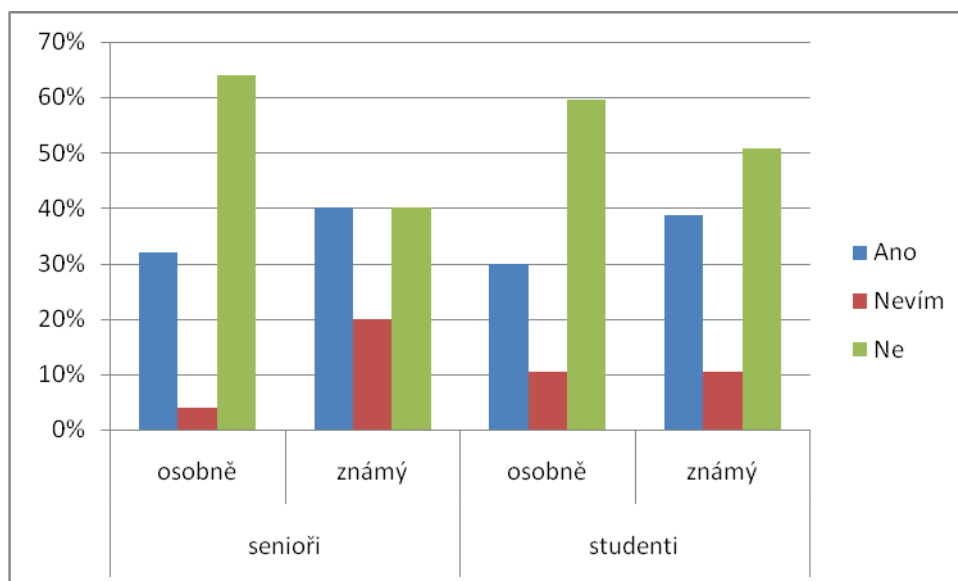


Zdroj: vlastní šetření

Poznámka: Počítáno z 26 odpovědí seniorů a 57 odpovědí studentů.

Na otázku zda se stali v posledních 2 letech obětí krádeže či vloupání odpovědělo ano, já 32 % (z žen 27 %, z mužů 40 %) seniorů a 30 % studentů (z žen 29 %, z mužů 31 %) a ano, někdo známý 40 % (z žen 40 %, z mužů 40 %) seniorů a 39 % studentů (z žen 32 %, z mužů 42 %) (obrázek 20). Obě skupiny uváděly shodně vloupání do domu a následná krádež (např. kola, cennosti aj.) a kapesní krádeže. Studenti také uváděli krádeže aut v ulicích, benzínu ze zaparkovaného auta v ulici či kol od aut.

Obr. 20: Respondenti se zkušeností krádeže či vloupání



Zdroj: vlastní šetření

Poznámka: Počítáno z 25 odpovědí seniorů a 57 odpovědí studentů.

Na otázku, zda respondenti sledují zprávy, odpověděli všichni respondenti, že nějakým způsobem sledují. Senioři nejčastěji uváděli televizi a rádio (po 92 %), noviny (53 %), rozhlas a internet po 45 % seniorů. 73 % seniorů uvedlo, že cíleně nevyhledává zprávy týkající se kriminality a 19 %, že je vyhledává, ale ne cíleně. 8 % seniorů zprávy týkající se kriminality cíleně vyhledává. Nejčastější informační zdroj pro studenty je internet, který využívá k tomuto účelu 98 % z nich. Dalším médiem byla televize, kterou uvedlo 75 %. Noviny využívá 32 %, rádio 46 % a rozhlas nikdo. 23 % studentů uvedlo, že cíleně nevyhledává zprávy týkající se kriminality, 36 % odpovědělo, že cíleně vyhledává a 41 % uvedlo, že vyhledává, ale ne cíleně.

Pro zjištění, zda existuje statistická významnost mezi předchozí zkušeností se zločinem (fyzické napadení/ slovní útok, krádež či vloupání) s mírou pociťovaného strachu, byl využit *mediánový test*⁶. Mediánový test byl využit i pro zjištění, zda existuje statistická významnost mezi tím, zda respondent cíleně vyhledává zprávy týkající se kriminality a jeho míry pociťovaného strachu. Ani v jednom případě nebyla zjištěna statistická významnost.

⁶ *Mediánový test* je alternativou nepárového t-testu, kdy není splněn předpoklad normálního rozložení dat (Jabor 2016).

7 Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zjistit, jaké jsou rozdíly ve vnímání strachu mezi seniory a studenty bydlícími v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi. Důraz byl kladen i na identifikování míst, která považují tyto skupiny za bezpečná a nebezpečná, a důvodů, která k tomuto vnímání vedou. Pro dosažení cílů bylo provedeno dotazníkové šetření mezi seniory a studenty v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi.

První výzkumná otázka zněla *Jak bezpečně se senioři a studenti cítí v Brandýse n/L - Staré Boleslavi?*. Na zodpovězení otázky byla u jednotlivých úrovní, Česko, Brandýse nad Labem – Staré Boleslav a místo bydliště, uvedena desetistupňová škála (1 = vůbec se necítím bezpečně, 10 = cítím se zcela bezpečně). Dotazníkové šetření ukázalo, že senioři se nejbezpečněji cítí ve dne v místě svého bydliště (8,9) a studenti ve dne v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi (8,5). Nejméně bezpečně se senioři (5,8) i studenti (5,2) cítí v noci v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi. Celkově se o něco více cítí senioři bezpečněji než studenti, a to ve všech úrovních. Z dotazníkového šetření dále vyplynulo, že seniorky se bojí méně než senioři, avšak naopak je tomu u studentů, kdy vyšší míru strachu pociťují dívky a to především v nočních hodinách.

Očekávání stanovená u této výzkumné otázky se tedy potvrdila. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že existují rozdíly ve vnímání strachu seniorů a studentů. Dále se potvrdilo, že existují rozdíly ve vnímání strachu dle denní doby i lokality. Vyšší míru strachu u žen než u mužů předkládá značný počet výzkumů (např. Ramsay 1989, Ferraro 1995, Pain 2000). Očekávání v podobě rozdílu ve vnímání strachu mezi muži a ženami se také potvrdila, avšak pouze u studentů se potvrdil i trend zmíněných v těchto výzkumech.

Dále jsem se zabývala otázkou: *Liší se místa vnímaná jako bezpečná/nebezpečná z pohledu seniorů a mládeže? Která to jsou?*. Pětí nejobávanějšími místy z pohledu seniorů bylo autobusové nádraží ve Staré Boleslavi, vlakové a autobusové nádraží v Brandýse nad Labem, Hlučov, Ostrůvek a Panská. Studenti pociťují vyšší míru strachu na vlakovém a autobusovém nádraží v Brandýse nad Labem, na mostech, v Houšřce, na Ostrůvku a v Hluchově. Z šetření dále vyplynulo, že za bezpečná místa senioři považují především svůj domov, dále Brandýské náměstí

a zámek v Brandýse n/L a jeho okolí. Studenti jmenovali také náměstí a zámek v Brandýse n/L, dále pak obchody, náměstí ve Staré Boleslavi a všeobecně společnost. Očekávání, že se respondenti nebudou cítit bezpečně v tmavých, neosvětlených a opuštěných místech, jako jsou například parky, se potvrdila. V případě očekávání vyšší míry strachu v blízkosti ubytoven z šetření vyplynula také vyšší míra pocitu nebezpečí, avšak tato místa se neobjevovala na nejvyšších příčkách. Šetření dále ukázalo, že místa označená za bezpečná, se shodují s místy předpokládanými.

Poslední otázka byla formulována takto: *Jaké důvody ovlivňují vnímání míst jako riziková? Liší se mezi vybranými skupinami?* Vnímání míst jako riziková je velmi subjektivní a komplikované. Většina výzkumů dokládá, že se jedná o kombinaci několika faktorů, kdy může jeden převládat (Furstenberg 1971, Koskela 1999, Pain 2000, Temelová, Čermák a Jíchová 2012 aj.), což potvrdilo i toto šetření. Všeobecně lze říci, že na vnímání míst jako riziková se podle respondentů podílí špatné fyzické prostředí (např. neosvětlenost, vegetace), zvýšená koncentrace rizikově vnímaných skupin (např. lidé pod vlivem drog či alkoholu, agresivní lidé, cizinci) a špatná pověst místa. Podle respondentů by přispělo k vyšší míře pocitu bezpečí zvýšit počet hlídek policie v daných místech. Šetření ukázalo, že senioři, podle očekávání, pociťují nejvyšší míru strachu v přelidněných místech a z rizikově vnímaných skupin. Studenti se naopak obávají v místech neosvětlených a opuštěných, míst se špatnou pověstí a z rizikově vnímaných skupin. Statistická významnost mezi předchozí zkušeností se zločinem (fyzické napadení/slovní útok, krádež či vloupání) a mírou pociťovaného strachu se neprokázala. Stejně tomu bylo i v případě, zda respondent cíleně vyhledává nebo nevyhledává zprávy týkající se kriminality.

Strach z nebezpečí omezuje svobodu pohybu a kvality života. Především u starší generace tímto zamezuje jejich činnosti a sociální interakci. Zvyšuje tak mimo jiné míru pocitů odcizení a osobní nespokojenosti (Goldsmith a Tomas 1974). Je proto důležité tomuto tématu věnovat dostatečnou pozornost. Výzkumy lze využít například radnicemi k zlepšení bezpečnostní situace (Jiříčka 2013). Tato práce představila jeden z možných způsobů jak toto téma uchopit, avšak ve výzkumech stále zbývá další prostor. Zajímavý by mohl být výzkum toho, jak se mění chování respondentů vlivem vnímání jejich okolí (např. změna pravidelné cesty v důsledku jimi vnímaného rizika či změna chování dle denní doby).

Seznam zdrojů

Literatura

ANDRÁŠKO, I. (2007): Vnútorná štruktúra mesta z hľadiska kvality života. Dizertačná práca. Geografický ústav SAV, Bratislava, 140 s.

BITTNEROVÁ, K. (2014): Vnímání nebezpečí v Záběhlicích z pohledu mladých žen. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, 62 s.

BLOBAUM, A., HUNECKE, M. (2005): Perceived danger in urban public space: The impacts of physical features and personal factors. *Environment and Behavior*, 37, č. 6, s. 465–485.

BLOCK, R. L., BLOCK, C. R. (1995): Space, Place And Crime: Hot Spot Areas and Hot Places of Liquor-Related Crime. In: Eck, J., Weisburd, D. (eds.): *Crime and Place. Crime Prevention studies*, 4. Criminal Justice Press, New York , s. 145–183.

BRANTINGHAM, P. L., BRANTINGHAM, P. J. (1995): Criminality of place. Crime generators and crime attractors. In: *European Journal on Criminal Policy and Research*, 3, č. 3, s. 5–26.

BRAUNGART, M. M., BRAUNGART, R. G., HOYER, W. J. (1980): Age, Sex, and Social Factors in Fear of Crime. *Sociological Focus*, 13, č. 1, s. 55–66.

BRENNEROVÁ, I. (2010): Formy poskytování sociálních služeb pro seniory v Týništi nad Orlicí. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, Filozofická fakulta, 78 s.

BRUGGE, M. (2006): Fear of Crime and Design: Exploring the Linkages in a Seniors' Housing Complex. Project submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of master of Arts, 124 s.

BURIÁNEK, J. (1994): Názory občanů na kriminologické aspekty prostředí v Praze. Sociologický časopis, 30, č. 2, s. 201–214.

BURIÁNEK, J. (2001): Bezpečnostní rizika a jejich percepce českou veřejností. Sociologický časopis, 37, č. 1, s. 43–64.

COZENS, P., NEALE, R., WHITAKER, J., HILLIER, D. (2003): Managing crime and the fear of crime at railway stations – a case study in South Wales (UK). International Journal of Transport Management, 1, č. 3, s. 121–132.

CUTLER, S. J. (1980): Safety on the Streets: Cohort Changes in Fear. The International Journal of Aging and Human Development, 10, č. 4, s. 373–384.

DAY, K., STUMP, Ch., CARREON, D. (2003): Confrontation and loss of control: Masculinity and men's fear in public space. Journal of Environmental Psychology, 23, č. 3, s. 311–322.

DORAN, B. J., BURGESS, M. B. (2011): Putting Fear of Crime on the Map: Investigating Perceptions of Crime Using Geographic Information Systems, Springer Series on Evidence-Based Crime Policy. Springer Science & Business Media, 286 s.

DUBOW, F., MCCABE, E., KAPLAN, G. (1979): Reactions to Crime. A Critical Review of the Literature. Executive Summary. U.S. Department of Justice, U.S. Government Printing Office, Washington, D.C., 51 s.

FERRARO, K. F. (1995): Fear of Crime: Interpreting Victimization Risk. State University of New York, Albany, 179 s.

FERRARO, K. F., LAGRANGE, R. (1988): Are older people afraid of crime? Journal of Aging Studies, 2, č. 3, s. 227–287.

FETCHENHAUER, D., BUUNK, B. P. (2005): How to explain gender differences in fear of crime: Towards an evolutionary approach. Sexualities, Evolution and Gender, 7, č. 2, s. 95–113.

FISHER, B. S., NASAR, J. L. (1992): Fear of crime in relation to three exterior site features: Prospect, refuge, and escape. Environment and Behavior, 24, s. 35–65.

FURSTENBERG, F. F., Jr. (1971): Public reaction to crime in the streets. *The American Scholar*, 40, č. 4, s. 601–610.

GARDNER, C. B. (1990): Safe conduct: women, crime, and self in public places. *Social Problems*, 37, č. 3, s. 311–328.

GOLDSMITH, J., TOMAS, N. E. (1974): Crimes against the elderly: A continuing national crisis. *Aging*, s. 10–13.

GOODEY, J. (1997): Boys don't cry. *British journal of criminology*, 37, č. 3, s. 401–418.

GORDON, M. T., RIGER, S. (1989): *The Female Fear: The Social Cost of Rape*. University of Illinois Press, 230 s.

CHADEE, D., DITTON, J. (2003): Are older people most afraid of crime? Revisiting Ferraro and LaGrange in Trinidad. *British Journal of Criminology*, 43, č. 2, s. 417–433.

HERBERT, D. T. (1982): *The Geography of Urban Crime*. Longman, New York, 120 s.

HERBERT, D. T., HYDE, S. W. (1985): Environmental criminology: Testing some area hypotheses. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 10, s. 259–274.

INNES, M. (2004): Crime as a Signal, Crime as a Memory. *Journal for Crime, Conflict & the Media*, 1, č. 2, s.15–22.

JACKSON, J. (2006). Introducing Fear of Crime to Risk Research. *Risk Analysis*, 26, č. 1, s. 253-264.

JANSSON, K. (2007): Measuring Crime for 25 years. *British Crime Survey*, 33 s.

JÍCHOVÁ, J. (2013): *Kriminalita a její percepce v městském prostředí*. Dizertační práce. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, 69 s.

JÍCHOVÁ, J., KOPECKÁ, Z. (2015): Pocit bezpečí ve městě: případová studie města Hodonín. *Geografické rozhledy*, 24, č. 5, s. 28–29.

JÍCHOVÁ, J., TEMELOVÁ, J. (2011): Kriminalita ve městě. *Geografické rozhledy*, 20, č. 3, s. 10-11.

JÍCHOVÁ, J., TEMELOVÁ, J. (2012a): Kriminalita a její percepce ve vnitřním městě: případová studie pražského Žižkova a Jarova. *Geografie*, 117, č. 3, s. 329–348.

JÍCHOVÁ, J., TEMELOVÁ, J. (2012b): Kriminalita a riziková místa centrálního a vnitřního města: sonda do názorů obyvatel vybraných pražských čtvrtí. In: Temelová, J., Pospíšilová, L., Ouředníček, M., eds.: *Nové sociálně prostorové nerovnosti, lokální rozvoj a kvalita života*. Aleš Čeněk, Plzeň, s. 46–76.

JOHNSTON, J. R., GREGORY, D., PRATT, G., WATTS, M. (2000): *The Dictionary of Human Geography*, 4th Edition. Oxford, Blackwell Publisher, 958 s.

KARBAN, M. (2008): Strach ze znásilnění v Praze. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, 41 s.

KÁŽMÉR, L., DZÚROVÁ, D., CSÉMY, L., SPILKOVÁ, J. (2014): Multiple health risk behavior in Czech adolescents: family, school and geographic factors. *Health and Place*, 29, č. 9, s. 18–25.

KOSKELA, H. (1999): Gendered Exclusions: women's fear of violence and changing relations to space. *Geografiska Annaler*, 81 B, č. 2, s. 111–124.

KOSKELA, H., PAIN, R. (2000): Revisiting fear and place: women's fear of attack and the built environment. *Geoforum*, 30, č. 2, s. 269–280.

KRULICHOVÁ, E. (2015): Pocit bezpečí v České republice a v Evropě. *European Social Survey (ESS)*. [online]. [cit. 21. 9. 2015]. Dostupné z: <http://ess.soc.cas.cz/aktuality/pocit-bezpeci-v-ceske-republice-a-v-evrope#.VgPjWZbBGUT>

KRULICHOVÁ, E. (2016): Kdo se obává kriminality a jak tyto obavy ovlivňují důvěru ve vybrané společenské instituce v České republice?. *Sociologický časopis*, 52, č. 2, s. 131–155.

LEE, M. (2007): *Inventing Fear of Crime Criminology and the Politics of Anxiety*. Cullompton: Willan, s. 116.

MASLOW, A. H. (1943): A theory of human motivation. *Psychological review*, 50, č. 4, s. 370–396.

MATTSON, M., RENTGERT, G. (1995): Danger, distance, and desirability: perceptions of inner city neighbourhoods. In: Junger-Tas, J. a kol. (eds.): *Crime Environments and Situational Prevention*. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 3, č. 3, s. 70–78.

MCCREA, R., SHYY, T., WESTERN, J., STIMSON, R. J. (2005): Fear of crime in Brisbane: Individual, social and neighbourhood factors in perspective. *Journal of Sociology*, 41, č. 7, s. 1–22.

MCINTYRE, J. (1967): Public Atitudes toward crime and law enforcement. *The Annals of the American Academy*, s. 34–46.

MICHAEL, S., HULL, R., ZAHM, D. (2001): Environmental factors influencing auto Burglary - a case study. *Environment and Behavior*, 33, č. 3, s. 368–388.

MOORE, S., SEPHERD, J. (2007): The Elements and Prevalence of Fear. *The British Journal of Criminology*, 47, č. 1, s.154–162.

MUSIL, J. (2012): Vnímání potencionálně rizikových míst v Táboře z pohledu mládeže. *Bakalářská práce*. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, 64 s.

NAMASTE, K. (1996): Genderbashing: sexuality, gender, and the regulation of public space. *Environmental and Planning D*, 14, č. 2, s. 221–240.

PAČKA, R. (2011): Identifikace rizikových oblastí ve městě Ostrava v závislosti na míře kriminality. *Bakalářská práce*. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, s. 58.

PAIN, R. (1997a): 'Old age' and Ageism in Urban Research: The Case of Fear of Crime. *International Journal of Urban and Regional Research*, 21, č. 1, s. 117–128.

PAIN, R. (1997b): Social geographies of women's fear of crime. *Transaction of the Institute of British Geographers*, 22, č. 2, s. 231–244.

PAIN, R. (2000): Place, social relations and the fear of crime: a review. *Progress in Human Geography*, 24, č. 3, s. 365–387.

PAIN, R. (2001): Gender, Race, Age and Fear in the City. *Urban Studies*, 38, č. 5-6, s. 899–913.

PECHAČOVÁ, Z., HRABA, J., BAO, W., LORENZ, F. O. (1998): Pocit ohrožení kriminalitou v České republice. *Sociologický časopis*, 34, č. 2, s. 205–219.

PODNIIEKS, E. (1992): Survey on abuse of the elderly in Canada. *Journal of Elder Abuse a Neglect*, 4, č. 1-2, s. 5–58.

RADLEY, A., HODGETTS, D., CULLEN, A. (2006): Fear, romance and transience in the lives of homeless women. *Social & Cultural Geography*, 7, č. 3, s. 437–461.

RENGERT, G. F., PELFREY, W. V. (1997): Cognitive Mapping of The City Center: Comparative Perceptions of Dangerous Places. In: Weisburd, D., McEwen, T. (eds.): *Crime Mapping and Crime Prevention. Crime Prevention Studies*, 8. Criminal Justice Press, New York, s. 193–217.

SAMPSON, R. J. (2006): How does community context matter? Social mechanisms and the explanation of crime rates. In: Wikstrom, P.-O., H., Sampson, R. J. (eds.): *The Explanation of Crime. Context, Mechanism, and Development*. Cambridge University Press, Cambridge, s. 31–60.

SHERMAN, L. W. (1995): Hot Spots of Crime and Criminal Careers of Places. In: Eck, J. E., Weisburd, D. (eds.): *Crime and Place. Crime Prevention Studies*, 4. Criminal Justice Press, New York, s. 35–52.

SMITH, S. J. (1987): Fear of crime: beyond a geography of deviance. *Progress in Human Geography*, 11, č. 1, s. 1–23.

SMITH, S. J. (1984): Crime and the Structure of Social Relations. *Transactions of the Institute of British Geographers, New Series*, 9, č. 4, s. 427–442.

SPILKOVÁ, J., DZÚROVÁ, D. (2012): Life style changes and risk behavior among Czech teenagers. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 50, s. 614–622.

STANKO, E. A. (1995): Women, Crime and Fear. The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science, 539, č. 1, s. 46–58.

ŠPAČKOVÁ, P. (2010): Trestný čin krádeže z hlediska juristického a kriminologického. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, s. 63.

ŠTEFÁNEK, J. (2011): Vypracované otázky z psychologie. [online]. [cit. 24. 3. 2016]. Dostupné z: www.stefajir.cz/files/psychologie.doc

TEMELOVÁ, J., ČERMÁK, D., JÍCHOVÁ, J. (2012): Kriminalita a vnímání bezpečnosti v pražských čtvrtích. In: Ouředníček, M., Temelová, J. (eds.): Sociální proměny pražských čtvrtí. Academia, Praha, s. 47–67.

TIBY, E. (2001): Victimization and fear among lesbians and gay men in Stockholm. International Review of Victimology, 8, č. 2, s. 217–243.

TROY, A., GROVE, J. M. (2008): Property values, parks, and crime: A hedonic analysis in Baltimore, MD. Landscape and Urban Planning, 87, s. 233–245.

TULLOCH, M. (2000): The meaning of age differences in the fear of crime. British journal of criminology 40, s. 451–467.

VALENTINE, G. (1989): The geography of women's fear. Area, 21, č. 4, s. 385–390.

VEČERKA, K., HOLAS, J., TOMÁŠEK, J., PŘESLIČKOVÁ, H., BLATNÍKOVÁ, Š. (2007): Občané o kriminalitě a prevenci. Závěrečná zpráva z výzkumu veřejného mínění. Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Praha, 128 s.

VYKOPALOVÁ, H. (2000): Kriminalita a viktimologické výzkumy. Acta Universitatis Palackianae Olomucensis Facultas Iuridica, 29, č. 2, s. 229–233.

WARR, M. (1985): Fear of Rape among Urban Women. Social Problems, 32, č. 3, s. 238–250.

WHITLEY, R., PRINCE, M. (2005): Fear of crime, mobility and mental health in inner-city London, UK. Social science & medicine 61, s. 1678 - 1688.

WU, Y., WEN, J. (2014): Fear of crime among Chinese immigrants in Metro-Detroit. *Crime, Law and Social Change*, 61, s. 495–515.

WYNNE, T. (2008): An investigation into the Fear of crime: Is there a link between fear of crime and the likelihood of victimisation?. *Internet Journal of Criminology*. [online]. [cit. 14. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.internetjournalofcriminology.com/Wynne%20-%20Fear%20of%20Crime.pdf>

YIN, P. (1982): Fear of crime as a problem for the elderly. *Social Problems*, 30, č. 2, s. 240–252.

Statistická data

ČSÚ (2015): Veřejná databáze: Brandýs nad Labem – Stará Boleslav (okres Praha – východ). [online]. [cit. 23. 9. 2015]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__538094#

ČSÚ (2013): Základní informace o vývoji obyvatel, domů a bytů v České republice, kapitola 4. Obyvatelstvo obvykle bydlící. Sčítání lidu, domů a bytů - Pramenné dílo - 2011. [online]. [cit. 23. 3. 2016]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/25385875/19524039+2400013a04.pdf/a5c7fb45-3ad3-49ac-bab7-2a10d624043f?version=1.0>

Otevřená společnost, o.p.s. (2015): Mapa kriminality. [online]. [cit. 10. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.mapakriminality.cz/#mapa>

Ostatní zdroje

Brandýs nad Labem – Stará Boleslav (2015): Oficiální stránky města. [online]. [cit. 23. 9. 2015]. Dostupné z: <http://www.brandysko.cz/uvod/d-25422/p1=1002>

INESAN (2013): Vnímání bezpečnosti v místě bydliště. [online]. [cit. 24. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.inesan.eu/novinky/vnimani-bezpecnosti-v-miste-bydliste>

JABOR, A. (2016): Statistické postupy v laboratorní medicíně. [online]. [cit. 18. 5. 2016]. Dostupné z: <http://ciselniky.dasta.mzcr.cz/hypertext/200630/hypertext/AJDKR.htm>

JIRÍČKA, J. (2013): Pražské mapy strachu. Vědci zjišťují, kde se lidé nejvíce bojí. iDnes.cz, Zprávy (21. 5. 2013). [online]. [cit. 24. 4. 2016]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/mapy-strachu-v-praze-kriminalita-bezpecnost-f30-/domaci.aspx?c=A130520_124242_praha-zpravy_jj

KONÍČEK, T. (2013): Jak zabezpečit obydlí v době dovolené. Ministerstvo vnitra České republiky. [online]. [cit. 6. 2. 2016]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/jak-zabezpecit-obydli-v-dobe-dovolene.aspx>

SCZ.ABZ.CZ (2016): Pojem viktimizace. [online]. [cit. 14. 5. 2016]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/viktimizace>

Přílohy

Příloha 1: Dotazník pro mládež a seniory

Pocit bezpečí v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi

Dobrý den,

jsem studentkou Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, oboru Demografie se sociální geografii. Dotazník, který máte před sebou je podkladem pro mou bakalářskou práci zabývající se pocitem bezpečí v Brandýse nad Labem. Všechny odpovědi jsou anonymní. Předem Vám děkuji za spolupráci při vyplňování.

Tereza Englmaierová

1. Prosím vyznačte na škále od 1 do 10, jak bezpečně se cítíte v Česku (1 = vůbec ne, 10 = zcela bezpečně).

vůbec ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	zcela bezpečně
----------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----------------

2. Prosím vyznačte na škále od 1 do 10, jak bezpečně se cítíte v Brandýse nad Labem - Staré Boleslavi (1 = vůbec ne, 10 = zcela bezpečně).

ve dne:	vůbec ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	zcela bezpečně
v noci:	vůbec ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	zcela bezpečně

3. Prosím vyznačte na škále od 1 do 10, jak bezpečně se cítíte v místě svého bydliště (1 = vůbec ne, 10 = zcela bezpečně).

ve dne:	vůbec ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	zcela bezpečně
v noci:	vůbec ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	zcela bezpečně

4. Pohybujete se po setmění venku? Pokud ano, napište, proč vycházíte a kam chodíte.

☐ ano

☐ ne



5. Pokud se po setmění pohybujete venku, pohybujete se převážně:

☐ sami

☐ s doprovodem


6. Nachází se v v Brandýse nad Labem - Staré Boleslavi místa, kam byste nikdy nešli? která to jsou? A proč?



7. Napište místa v v Brandýse nad Labem - Staré Boleslavi, kde se necítíte bezpečně. Dále napište, proč se v těchto místech necítíte bezpečně a kdy (v noci, ve dne). Vyznačte tato místa do mapy přiložené k dotazníku pomocí křížku.

	Místo	Den	Noc	Důvod
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

8. Z Vámi uvedených rizikově vnímaných míst vyberte to, které na Vás působí nejméně bezpečně, a uveďte, co by se dalo v tomto místě změnit, aby jste se zde cítili bezpečněji.




9. Napište místa v Brandýse nad Labem - Staré Boleslavi, kde se cítíte bezpečně. Dále napište, proč se v těchto místech cítíte bezpečně a kdy (v noci, ve dne). Vyznačte tato místa do mapy přiložené k dotazníku pomocí kolečka.

	Místo	Den	Noc	Důvod
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

10. Stali jste se v průběhu uplynulých 2 let obětí fyzického napadení či slovního útoku vůči Vaší osobě, které Vám bylo velmi nepříjemné?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím


Pokud ano, čeho a kde:



11. Stal se někdo z Vašich blízkých v uplynulých 2 letech obětí fyzického napadení či slovního útoku?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím


Pokud ano, čeho a kde:



12. Stali jste se v průběhu uplynulých 2 let obětí krádeže či vloupání?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím


Pokud ano, čeho a kde:



13. Stal se někdo z Vašich blízkých v uplynulých 2 letech obětí krádeže či vloupání?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím

Pokud ano, čeho a kde:



14. Sledujete zprávy (v TV, v rádiu, na internetu ...)? (Možnost zaškrtnout více odpovědí!)

- ☐ TV
- ☐ noviny
- ☐ rádio
- ☐ rozhlas
- ☐ internet
- ☐ Jiná
-
- ☐ nesleduji

15. Vyhledáváte cíleně zprávy týkající se kriminality a bezpečnosti?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ ne cíleně

Identifikační údaje

Věk:

Pohlaví:

- ☐ muž
- ☐ žena

Ekonomická aktivita (lze zaškrtnout více možností):

- ☐ student/ka
- ☐ zaměstnaný/á na plný úvazek
- ☐ zaměstnaný/á na snížený úvazek
- ☐ v důchodu
- ☐ Jiná
-

Rodinný stav:

- ☐ svobodný/á
- ☐ ženatý/vdaná
- ☐ rozvedený/rozvedená
- ☐ vdovec/vdova
- ☐ registrovaný/registrovaná

Nejvyšší dosažené vzdělání:

- ☐ bez vzdělání
- ☐ základní
- ☐ střední bez maturity (vyučený/á)
- ☐ střední s maturitou
- ☐ vysokoškolské

Bydlíte v:

- ☐ bytě
- ☐ domě
- ☐ zařízení pro seniory

Kolik lidí žije ve Vaší domácnosti?

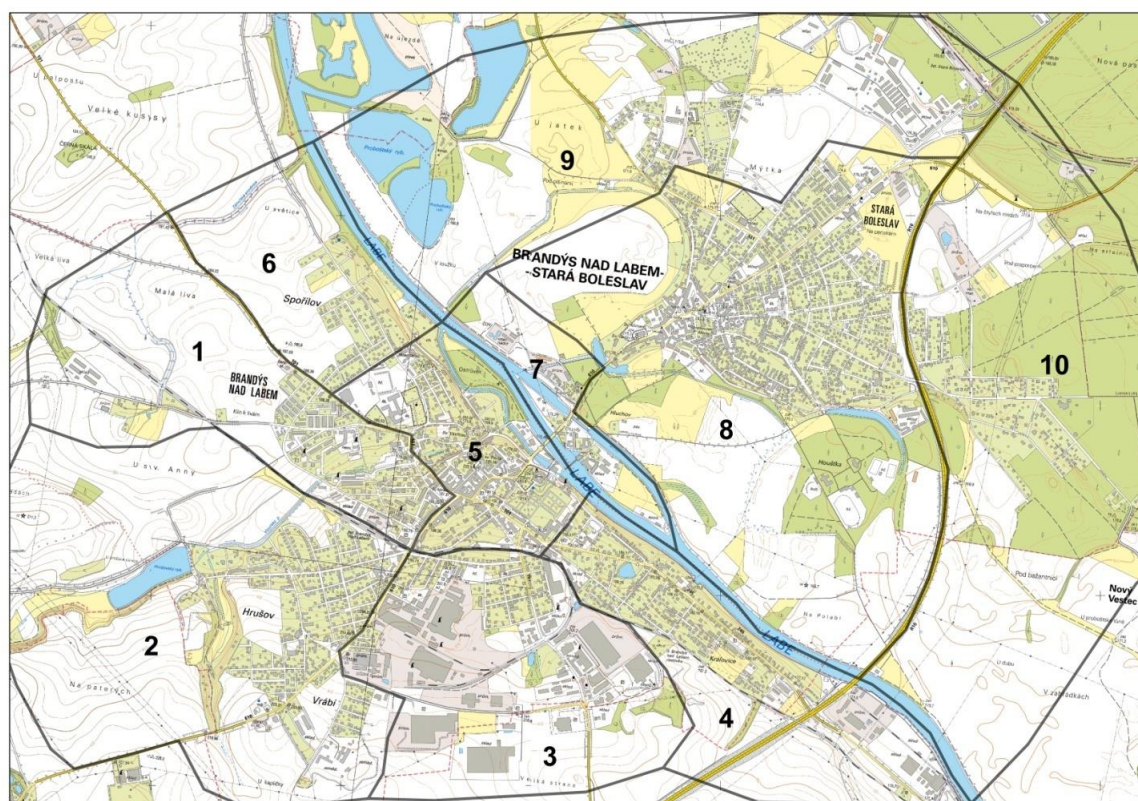
V které části Brandýsa nad Labem - Staré Boleslavi bydlíte?

- ☐ Brandýs nad Labem
- ☐ Stará Boleslav
- ☐ nebydlím v Brandýse n/L-Staré Boleslavi

Jak dlouho bydlíte v Brandýse nad Labem - Staré Boleslavi? (Vyplňujete pouze v případě, že jste v předchozí otázce zaškrtnuli odpověď "Brandýs nad Labem" nebo "Stará Boleslav".)



V kterém sektoru Brandýsa nad Labem - Staré Boleslavi bydlíte?(Vyplňujete pouze v případě, že jste v předchozí otázce zaškrtnuli odpověď "Brandýs nad Labem" nebo "Stará Boleslav".)



Příloha 2: Mapa k dotazníku

